

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI Нью Йорк, Четвер, 21-го Мая 1908. Число 21

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, May 21, 1908. No. 21.

Повідомлене.

Отсим подаєсь до загальної відомости всім відділам Р. Н. Союзу, що Х. Головна Конвенція Р. Н. Союзу в Америці відбудеться в місті Philadelphia, Pa. на днях 7, 8, 9 і 10 Юлія б. р.

На підставі § 40 статутів Р. Н. Союзу, кождий Відділ, котрий сповняє всі свої повинности взглядом Р. Н. Союзу, має право вислати одного делегата на Конвенцію, котрий мусить бути членом Р. Н. Союзу. В тій цілі число членів буде залежати від числа осіб, котрі належать до Відділу і Р. Н. С. чи то на ціле чи на половину посмертного.

Делегат заступаючий відділ, складаючийся з більше як 50 членів, має право до одного голосу, делегат заступаючий відділ, складаючийся з більше як 50 членів, а не понад 150, буде мав 2 голоси, а делегат, котрий буде заступає понад 150 членів, буде мав 3 голоси.

Всі відділи, котрі суть управлені до більше як одного голосу, можуть вислати на свій власний кошт на кождий додатковий голос одного делегата.

Відділи, котрі не хотять вислати делегатів, можуть дати заступництво делегатови другого відділу.

Жажен відділ, котрий не сповняє всіх своїх обов'язків взглядом Р. Н. Союзу, як несплачене воєнні розмету або других належитостей, невиконане ухвал, розпоряджень або статута Р. Н. Союзу, невиконане старих довгів за відзнаки, книжочки, не буде мав права вибору делегата.

Всі делегати мають бути вибрані 30 днів перед Головною Конвенцією і їх імена мають бути донесені Головою Уряду на руки рекордового секретаря Р. Н. Союзу також в 30 днів перед Головною Конвенцією.

Кождий вибраний делегат, має бути заосмотрений в повномочіє від дотичного відділу, заосмотрене печатію і підписом місцевих урядників, як також мусить вміти читати і писати.

Місце і час, в котрий відбудеться конвенція як також порядок конвенції, буде оголошено пізніше.

Від Голови Уряду Р. Н. Союзу в Америці.
Jersey City, N. J. Apr. 15. 1908.

К. Кирчів, председатель. А. Шаршонь, касієр.
С. Ядловский, секр. ф. Т. Лабовский, секр. рек.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Цвітень 1908.

В. 39. Антін Кудлик ум. 12.III. 08.	1000.00
В. 6. В. Бук. Іванів ум. 3.III. 08.	1000.00
В. 58. Михайл Васів ум. 21.III. 08.	1000.00
В. 45. Тома Петкевич ум. 23.III. 08.	900.00
В. 114. Юрій Кулик утр. рук і ока	1000.00
В. 109. К. Поляк ж. Антона ум. 23.II. 08.	400.00
В. 119. М. Кабал ж. Мих. ум. 4.IV. 08.	400.00
В. 44. І. Тарасевич м. Анни ум. 9.IV. 08.	400.00
В. 53. Зоф. Гуменна ж. Стеф. ум. 14.IV. 08.	400.00
В. 53. Іван Динько невил. слабість	100.00
В. 120. Юрій Зазвірний утр. ноги	200.00

Разом 6.800.00

Платня гол. урядників за Цвітень 165.00

Адміністрація Союзу за Цвітень 141.12

Весь розхід виносить 7.106.12

Розмет платить 8039 членів на ціле посмертне (кождий по 0.85 дол.) і 756 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв, по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Бідних по 1 цент.

Член на ціле посмертне платить 0.99 дол., а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчів, председатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

М а й.

21	Ч.	Поана еванг.
22	П.	Николая пер. мощ.
23	С.	Симеона Зил. ап.
24	Н.	5. О Самар. Метод. ар.
25	П.	Епифанія еп.
26	В.	Глікерій мч.
27	С.	Іздора мч. Максима

— Недуга дра Івана Франка. Сумна вістка наспіла до нас з Галичини про стан здоров'я одного з найбільших наших письменників, Івана Франка. Недуга є впливом умовного перепрацювання і об'явила ся нервовою слабкістю. Він пробував деякий час на лічнені в Ліпніку (Хорватія) однак без жадної видимої полєкші. Тепер вернув опяті до Львова і перебуває в санаторії дра Сьвітонковського. Послідні вістки про стан здоров'я нашого письменника, подані в „Ділі“, говорять, що тепер недужому стало трохи легше, устала горячка, що кождої хвилини могла довести до катастрофи та анекдот хорого побітшиє ся. Але, на превеликий жаль та смуток, лікарі все таки не подають великої надії на те, що хорий одужає. Недуга нашого славного письменника відбила ся великим смутком по всій Галичині. Ми певні, що такий самий смуток обхопить і тут, за океаном кожде щире, руське серце, що бе ся разом з серцями наших братів. Ми знаємо чим був і є для нас Іван Франко і тому зі щирого серця бажаємо, щоб до слабого повернула ся його сила і здоров'я яке він так щиро і з самопожертвою зложив на службу рідній країні. А разом з нами сего самого бажає смі і вся Американська Русь.

— Гарний посол. Коломийська прокуратура має виточити карне слідство проти москвофільському послови до львівського союму Миронюков-Зачуков за тяжке побите свої жінки. „Господин посол“ так побив жінку умисне сплетенням вужищем, що бідна лежить на смертельній постелі. Гарних послів мають москвофіли, правдиві руські, нема що казати.

— Як доносить „Діло“ то при виборах до ради повітової в Тарнополь побітила українська лістра. Вибрано 9 наших членів. Українська лістра дістала 145, шляхотсько-польська 94, а кацальська і голос.

— „Громадський Голос“ подає в посліднім числі слідує: Від чого умирають галицькі старости? 23-го цвітня удало ся до Печеніжнина двоє відпоручників читальні Просвіти в Яблонові, яка хотіла дати у Великодні свята представлєне „Січ іде“ з наміром поспитати старосту, чи буде позволено, щоби не робити без потреби коптів. По дорозі спитав їх якийсь поліціант з відки вони і що за одні, а по відповіді один з них спитав поліціанта, як звєть ся тамошний староста і комісар та пішли далі. А що то було як раз в обідню пору — а старосту отвирастє ся, як казав поліціант, часом пів до четвер-

тої а часом і пізніше — залежить від гумору п. старости, — то пішли вони за місто і положили ся на траву. По хвили надійшов жандарм в службі і завізав їх щоби ішли з ним. Запровадив до староства. Першого закликав старшого відпоручника А. На анд не застрашеного гайдамаки. Пан староста кинув ся в зад — та скричав до жандарма: „Прошен го зревідоваць!“ Та жандарм не ревідував — бо заспокоїв його сам А. кажучи, що він прийшов з інтересом до п. старости. Та п. староста не переставав трясти ся. А коли А. почав шукати в кишені поданя та при мірник, тримаючи другою рукою полу сурдута — пан староста зобінка скричав не своїм голом: „Зревідуй го пан! Зревідуй го пан!“ Тоді приступив жандарм і на спосіб російський, дружи до гори! — зревідував та обмацав ніби баба курку. А п. Тибінка все таки не переставав трясти ся. Та коли перечитав по данє приобіцяв, що буде позволено (але мабуть без памяти горю, бо такі заказав по трьох днях т. є. в день представлєня.) Дрельний рицєрж! Не згине Польска на руській земі! А самий факт ніби мовить: на злодію шака горить.

— Подип австрійської краєвої оборони (ляндверн) дїтануть небаком власні оркестри, як се є при спільній армії. Оркестри краєвої оборони будуть з огляду на кошти не так сильні, як полків лінійних і будуть мати лише дуті інструменти.

— Дня 18-го с. м. замкнено один з найбільших банків в Пітсбургу: Allegheny National Bank. Причиною є величезна дефракція касієра банку, Вітіяма Монтемерп, який вкрав 2.105.000 дол. Дефракцію вкрито 7-го с. м. і дефракданта сейчас арештовано. В наслідок упадку сього банку застановила свої виплати фірма James Aratthers & Co, одна з найбільших фірм в краю.

ФРОНТОРА КІМНАТА

для 20х або 30х муштин сейчас до винайму. Близші відомости у: Сп. І. Сіміків 603 E. 13 Str. (cor. Ave B.) N. Y. City. 2-1

ВЕЛИКИЙ ПРАЗДНИК

святкувати буде Йонкерска руска Громада церковна на днях 23-го і 24-го н. ст. Мая с. р. Наш Архи-Єрей, ВПреоєв. Кир Сотер С. Ортинський, відідає в тім часі руску гр. кат. церкву св. Арх. Михайла при Chestnut Str., Yonkers, N Y. Заряд згаданої церкви має собі за честь отсею дорогою повідомити і щиро запросити на той празник Вас дорогі Братя і Сестри Русини так з Yonkers як і з околиці; особливо Вас Сусіди добрі з Нью-Йорку міста і з Jersey City, N J

Приходить громадно усі, в кого не замедлять сь. греко-кат. віра, в кого ще щиро-руске серце в грудях бєть ся.

Приходьте і докажіть Вашою участю в торжестві, що не байдужна Вам краса і величність нашого сьв. обряду, докажіть перед чужими, що і тут на чужині

любите та кохаєте Своє, що вмієте і знаєте віддати честь, кому честь належить ся.

Іменем Заряду

о. Д. Добротвор, місц. душп.

ПРОГРАМА ПРАЗНИКА.

В'їзд торжественний ВПреоєв Владики до церкви, при поході місцевих руских Братів, наступить в суботу 23-го мая о 4.33 г. по пол. з Hudson River Depot.

Достойного Князя і Гостя довітає при вході храма місцевий душпастир враз з народом о 5 год.

Слідує Архи-єрейський молебєн, опісля похід до угорско-рускої церкви сьв. о. Николая при Ash Str.

Неділя 24-го мая в церкві сьв. Арх. Михайла при Chestnut Str.

О 8 год. рано: Утренняя і читані Сл. Б. Перед 10 год. похід Преосв. Владики з дому парох. до церкви на торжественну Архи-єрейску Службу Божу в часі котрої Преосв. Епископ довершить посвячення кивота і baldachinu, та 8-ох величавих олійних образів. (Всєо справлене коштом громади церковної за суму зверх \$1000.00).

По Сл. Бож. Архи-єрейська проповідь-наука.

3 полуд. о 3 год. посіщенє рускої школи парохіяльної.

О 4 і пів гостина Преосв. в комнатах „Руско-Народної Спільноти“.

О 7 год. Духовний Концерт місцевого „Бояна“ в церкві, з представлєнем двох образів з Життя і Страстей Г. Н. Іс. Хр.

Слідує Параклас до М. Божої і закінченє празника.

НА ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА В КИЇВІ.

Андрей Сабарой з Simpson.
Ра. 50
П. Шогрин 39
Попередно оголошено 1.00
Разом \$1.89

БЕРИ І ЧИТАЙ!

Отсим подаємо до відомости загалу, що вийшла з друку дуже цікава і обємиста брошура під заголовком „Бери і читай!“, написана одним найсвідомішим твердо-Русином. Коштує лише 30 цнт.

Замовлєня і гроші висилаєть на адресу:

Mr. A. Mryc.

339 2nd Ave.,
New York, N Y

— Подас ся до загальної відомости, що Стаянянське Еміграційне Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стації елевайтру на Ганновер Сквер. Н 80

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

товариства „Просвіта“ відбудє ся в суботу дня 23 Мая 1908 р. в Ліберті Гал ч. 255—263 Е. Гаустон Стр. Дохід призначений на Бібліотеку Тов. „Просвіта“. Початок о год. 7 вечєр. Вступ 25 цнт. На сей баль запрашає Русинів з Нью Йорку і околици. Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроєє Бр. Пресєв. Богородиці відділ 86 Р. Н. Союзу в Olyphant Pa. дня 30-го Мая 1908 в галі Ник. Кисільовського при River Str. Початок о 10 год. рано. Запрашаємо на той Баль усіх. Прийдіть як найчисленніше, бо на тім Балю будемо приймати нових членів без вступного.

А за добру забаву ручить Уряд

Мих. Мийка, предс.,
21-22 Анд. Тарас, секр.

NEW BRITAIN, CONN. По

даємо до загальної відомости, що парафіяльний мітинг гр. кат. церкви Пресєв. Тройці відбудє ся дна 22-го сего місяця о годині 7-ій по полудни на Lafayette Str. галі в цілі полагожденя справ тої церкви.

Комітет.

НА ПРОДАЖ!

Кілька тисяч акрів найлучшої землі в Норд Дакоті.

Сплата на 5 літ.

За інформаціями звертатись до
V. H. Hryvnak,
-22 Balfour, N. Dak

ДЕ ЄСТЬ.

Василь Рак, з села Дришів, повіт Сянік, котрий виїхав з краю, перед 7-ма роками і перебував в Chicago, Ill. Пошукєє своїх братанців в важній справі. Хтоби о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Григорій Коваль New Kensington, Pa. р. о. Box 668.

Брак роботи

є причиною, що багато Русинів мусять оглядати ся за пильним занятєм. І мають багато лемати собі голову, коли тепер фарми незвичайно подешевіли. Пашіть сейчас по всякій інформації, залучаючи марку на відповіль на адресу: JOE SHARKASS 184 Hudson Str. New York, N. Y.

ВАЖНЕ ВІДКРИТЄ.

Коли, др. Harvey оголосив своє відкритє про обіг крові в людськїм тілі, то загал прийняв його сміхом бо ніхто не уміє оцінити якої ваги було се відкритє. Днаєсь ми знаємо, як правильно кружить кров в нашій тілі, і що вистанє лишєнь, аби кров удержати в належній чистоті, а чоловік буде тішити ся повним здоровлєм і силою. І ми рівном знаємо, що кров повстає з поживи і щоби кров була чистою, є необхідною річчю, аби органи травлєня працювали правильно. Ми знаємо далєше, що Трієра Американський Білєскір Гіркого Вина є одним з успішних, певних і добрим ліком для бідного, змученого, хорого жолудка. Вино се ділає безпосередно на жолудок прианровлює его до прийняти і стравлєня кождого корму, а тим самим до роздроблєня его і перемінєня на добру, чисту кров. Вино се додасть доброго апетиту, дасть знамените травлєнє, чисту кров, здорову краску лица, слух і енергію тіла. По всіх друксторак. Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Давна пригода.

Ніч западала над стародавнім Римом і на вулицях починав угавати денний рух. Крамарі зачинали крамниці, ремісники — свої майстерні і розходилися по домівках на спочинок.

Ще здерідка пробігали вулицями слуги, що їх посилено за різними справами; раби швидко і мірно ходили у химерно п'якованих і розмальованих ношах багатого пана патриція; по трактирах та виїзних гомоніли, попиваючи дешево вино і граючи у кости, всікі люди: низові раби селяни, прості жовніри і преторіанці*) з придворної гвардії, чужоземці та всякий иньшій народ. Іноді приходила сторожа з жовнів, доглядаючи, щоб не заводжено бійок на вулицях та по тих тратарах. А біля мійських воріт стояла вартова сторожа і оглядала кожного, хто входив або виходив.

Вешталося у таку пізну пору чимало й непевних людей та шпигунів, які дотежували, чи не збираються де на таємні збори прихильники нової науки, що чимраз більше ширилася серед народу.

Занесено було ту науку зі Сходу. Прихильники її не визнавали римських богів і всього старого ладу, а молилися до якогось иншого Бога і дивного ладу бажали на світі: щоб не було бідних і багатих, а всі щоб були рівні, щоб не було панів і рабів, а всі люди були б як брати. Звали тих людей: християни, бо науку ту дав їм Юдей Христос, якого за се розп'яли на хресті враз із розбійниками.

А наука та ширилася чимраз більше і більше, дарма, що уряд римський лютьми карами карав її прихильників...

Переважаю приймали її люди бідні та безправні; раби та робочий нарід, але лучалися серед прихильників нової науки і такі люди, що були не з рабського робочого роду, а панів-патрицій або з рядів війська та преторіанців, — до війська ж мали право вступати тільки повноправні римські горожане.

Римський уряд держав безліч шпигунів і донощиків, яким платив за те, що вишукували вони християн; були й добровільні, охочі донощики та сакофанти**), які цупко держалися старо-римського ладу і ще завзятійше від нанятих шпигунів вистежували християн і доносили на них; але нічого непомагало: чим більше переслідували й карали тих людей, тим більше й більше ставало їх, тим далше і ширше йшла нова наука.

Вузькою та вбогою вуличкою на передмісті Риму по той бік ріки Тибру йшло серед ночі двоє людей. По одній їх та навіть по легким вільним ході можна було пізнати, що вони були не з простого звана. І деякі перехожі, що зарідка зустрічалися з ними, дивуючись, оглядалися на них, бо у тій убогій частині великого міста навіть у день не траплялося багатих людей, щоб ходили не в лахмітці. Але з обличчя ніяк не можна було пізнати тих двох людей, бо темно було.

— Чи далеко ще. Марку, — спитав один з них.

— Ні вже, Септіміє, — озвався другий. Ось там, за тими кипарисами, — він показав рукою вперед, — почнуться виноградники, то там і буде. Тиж знав, що не близько нам доведеться йти, бо мусимо вибрати безпечні місця... Хоч хто його знає, чи й там безпечно буде?...

— Дивно тепер на світі діється! — зітхнув Септімій. Ви-ж людям лиха не робите, рівність людей проповідуєте, а мусите ховати ся, як злочинці, і карають вас, коли зловлять, гірше за всяких злодіїв та розбійників.

— Старий лад нас карає, бо для него ми вороги, — мовив Марк. Він держить ся кривдою і мусить щезнути, як дим, коли всі люди приймуть нашу науку — науку рівності та братерства всіх людей.

— А чи буде, воно коли так? — спитав Септімій, видимо не поділяючи надій Маркових.

— Ми віримо, що буде, і та віра дає нам силу терпіти всі муки і кривди, навіть смерть люту. Во віримо ми, що наші муки і страдания дадуть щасте і добро ближнім, а смерть дасть жите.

— Наш великий Учитель умер на хресті, а його смерть дала нам жите, бо прозріли ми правду: до тої пори ми ходили темні і жили звірячим житєм, — аби тільки наїсти ся та у достатках жити. А тепер ми живемо людським житєм, — бо бачимо, що не одним хлібом живе людина. Та й ти, Септіміє, через що до нас прихильний став, подумай? Миж тобі не додали нічого до твоїх багатств і достатків, ми тебе не просили й не закликали до себе, а сам ти побачив, як катували наших людей, як вони добровільно йшли на ті муки, і подумав ти: що відриває тих людей від спокійного, буденного життя і гонять на муки і смерть? Защо їх, не розбійників і не злодіїв, так карають?

Подумав еси так — і вже заняла ся у тобі іскра життя нового; ти почав шукати нас, розпитувати, а сам став жити вже не так, як жив досі: і добрийший став і рабів своїх жалієш і за покривджених вступаєш ся. Ще не розгоріло ся у душі твоїй те подумання настільки, щоб міг ти, вельможа і патрицій з діда прадіда, признати за брата останнього раба або поденного робітника; ти, префект*) не можеш ще назвати рівним тобі простого жоввіра з твого легіону**); ще не дійшов ти до того, але дійдеш: бо жеріє вже у твоїй душі іскра життя людського, не звірячого. А зайняла ся у тобі та іскра життя із смерті тих людей, яких ти бачив у римських цирках, як їх живі звірі роздирали, та як їх на шибениках і хрестах розпинали. Тепер ти робив добре діло для бідних ближніх твоїх і почуваш радість, і легко тобі й благо на душі. А взяла ся у тебе та радість, і благо з мук і страдания твоїх ближніх, яких ти поки-що не можеш відважити ся назвати братами. Розумієш тепер?

Септімій мовчав, задумавшись.

Тимчасом проминули вони ту купку кипасирів, на яку показав був здалека Марк і пішли поміж виноградниками, що розтагали ся геть аж на гору. Втім несподівано почув ся з під старого розлогого оріха тихий голос, що промовив до них:

— З чим ідете?

Септімій здригнувся, неначе прокинувшись від своїх дум і мимохіть лапнув ся за лівий бік, де висів у його короткий меч.

А Марк спокійним голосом промовив одно тільки слово та й те по грецьки: „ixtic“ (риба).

Проходіть, в ім'я Боже! — озвав ся з темряви той сам тихий голос.

І вони перейшли через невеличку фірточку та й пішли вузькою стежечкою поміж кущі винограду.

— Що ти сказав, Марк? спитав Септімій. Якесь дивне слово почуло ся мені.

— „Ixtic“, відповів Марк.

— Дочогож те слово — риба, та се по грецьки?

— Се наше гасло, умова така. Як почала нас переслідувати, ловити і карати, то мусили ми ховати ся і вмовляти ся про гасло, щоб могли ми своїх від чужих відрізнити. Бо часто поміж нами вештають ся шпигуни і донощики. А те слово „ixtic“ взяло ся з початкових букв імені нашого Великого Учителя: Ісус Христос — Теу (бога) Іїос (син) Сотер (спаситель); як скласти ті початкові букви, то й вийде грецьке слово: риба. А деякі сиконфанти, побачивши, що у наших домах подекуди на стінах намальована риба; почали говорити й писати, що ми буди́м молим ся до животини всякої, а далі вже й иньші всякі бріхні пустили: буди́м то ми і кров людську пемо і всякі неподібні хріхи робимо на наших вібранах.

Тимчасом дійшли вони до дверей у льох, де складало ся всяке начиння з вином. Біля дверей стояв молодий хлопець і знов спитав їх, як і той, що біля фіртки:

— З чим ідете?

І знов таку саму відповідь дав йому Марк. Септімій вийшов за Марком тими дверима. На сходах, що спускали ся у винницю, було світло, бо на стінах висіло кілька каганців. Опустившись за Марком по сходах у винницю, побачив Септімій чималий збір людей: чоловіків, жінок, старих і молодих, у різних одягах, але переважно у бідних. На стінах і тут світили ся каганці, а в одному кутку на столу світило ся кілька великих воскових свічок, а серед них стояв хрест, велика чаша і ще де які річі.

— Здоров будь, Септіміє! І ти до нас прийшов?

Отсе радість нам яка! почув він голос біля себе і здивувався, побачивши свого приятеля з дитячих літ, проконзулевого***) сина, Клавдія Доміція.

— Здоров будь, Септіміє! Благословен час, коли ти до нас прийшов! промовив другий голос, і побачив Септімій, ще більше здивувавшись, свого центуріона****), старого воїака Тула Глябра. Не встиг Септімій привітати ся з ними, як обступили його ще другі знайомі люди і чимраз більше він дивувався, бо ніколи й негадав зустріти їх тут.

Був і Люціній Кустос, відомий адвокат, і Аврелій Руф, старий лікар, що лічив його, Септімія, коли він заслаб на тяжку горячку, і красуня Октавія дочка Сицилійського претора*****) Конона Муса і з десяток жовнів з його легіону. Всі вони радісно виставили його, і дивувався Септімій, що всі вони поводити ся між собою, як рівні, як брати: і преторова дочка з вельможного, багатого роду і простий жовнір-легіонар і бідний раб з мозолястими чорними руками, якого драна сорочка ледве прикривала тіло.

*) Префект — титул римського офіцера.

**) Легіоном звав ся полк римського війська в силі 6.000 мужа.

***) Проконзуль — намісник римської провінції.

****) Центуріон — сотник у римському війську.

*****) Претор — високий судовий достойник.

Всі вони раділи, побачивши його між собою і радість та була щира.

Підійшов до них старий сивий чоловік у білій похотняній одежі.

— Отче присвітере! звернув ся до його Марк, узявши за руку Септімія. Отсе той прихильник наш, Септімій Рубер, про якого я тобі казав. Він прийшов до нас, хоч і не признав ще нашої віри, але серцем своїм він живе при ній.

— Здоров будь, брате, просто і щиро повітав Септімія старий пресвітер*). Хто до нас приходить ві щирим серцем, того ми приймаємо, як дорогого гостя. Бачу, тут у тебе є чимало знайомих.

— Еге, відповів Септімій. Поправді, я не сподівався ся побачити їх тут. Я думав...

— Ти думав: се віра черні, рабів. У нас усі рівні, усі однакові. Тим і сильна наша наука.

— Дивує мене, що вас так переслідують і карають, коли ви не тільки ніякого лиха не проповідуете, а навпаки: любов та рівність між людьми. Кому ж від вашої науки може бути лихо?

— Нас не люблять ті, кому потрібна не рівність, а кривда, не любов, а пасивство одних людей над другими, мовив стара́й пресвітер. Не люблять багаті, бо наш Великий Вчитель проповідував, що треба роздати своє добро вбогим, треба зняти з себе сорочку і віддати її голому. У них же всі думки, всі турботи на те йдуть, як би ще побільшити свої багатства, як би зняти останню сорочку з бідного, хоч самі мають вони досить багатой одежі. Переслідує нас уряд римський, бо і він складає ся з тих самих багатих і держить ся він лиш доки, доки люди ділять ся на патриційів і плебеїв, панів і рабів, римських горожан і безправних поневолених народів. Чим держить у своїй власті Рим усі ті преріжні народи, як не насильством та кривдою? „Divide et impera“ — роз'єднай і управляй... І держать таким чином у ярмі велику силу преріжних народів, від Аквітанії аж до Сирії, від Картагінї до Гіпербореїв.

— Що ж ви можете зробити проти такої сили? — спитав Септімій. Чим її поборете?

— Словом правди, — мовив старий. Ти бачив здалека величезний столітний дуб, на могутньому пні, з широкими розлогими галузями і подумав: віки стоять йому. А підійшов ти ближше і побачив, що в йому велике душло і середина вся трухлява і стоїть він мало що не на одній корі своїй. Ти думав попередку яка сила може його звалити? — а побачив, що може він упасти не тільки від сокири, але й від подиху вітру.

— Чи ж такий він трухлявий вже у середині, отче? — спитав Септімій.

— Був колись міцний і здоровий за тих часів, коли сам народ римський порядкував своїми справами і вибирав собі сенат.***) А тепер... Ти-ж бачиш: росквіт, облесливість та распусту серед вельможів придворних, кабарі і окрадане державного скарбу серед урядових урядників: законів не поважають, само-воля скрізь... Хіба се не душло трухляве?

Не знайшов Септімій відповіді старому пресвітеру.

Тимчасом всі присутні поділили ся на купки, і міркували про свої справи. Здебільшого говорили про заповогу найбільшим своїм братам, сім'ям тих, що їх у тюрмах в'язнено або заслано у далекі краї Гіперборейські, вдовам і сиротам тих, що їх на смерть покарано у цирках дикими звірами та на шибениках і хрестах. Потроха підходили ще нові братчики. Але озвав ся голосно старий пресвітер:

— Пора, брати мої, на молитву ставати!

І пішов сам у той куток, де стояв на століку хрест і чаша.

Ушухли розмови і поставали уважно всі, повернувшись очима до старого присвітера.

Втім почув ся з надвору крик і гомін і вбіг у винницю той хлопець молодий, що стояв біля дверей.

— Преторіанці! — крикнув він.

Заворушили ся усі, збили ся у купку, мов та отара овець, що вовка зачула, знав ся гомін, де-не-де чув ся жіночий плач... Тікати було нікуди.

По сходах затупотіла хода багатьох людей і у винницю почали набігати узброєні жовніри преторіанської гвардії.

Довго держали у темних підвалах римських тюрем тих християн, яких забрано на зібраню у винницю. Родичі де-яких в'язнів, що були значніші, бігали по всіх урядових особах, щоб визволити своїх близьких. Кого проханем і слізьми, кого дарунками і грішми нахилили вони і пощастило їм декого визволити, здебільшого під великі застави.

У Септімія були заможні і сильні родичі, то й пощастило йому визволити ся найпершому. Тільки, щоб не дразнив він декому очий, зведено було йому на

*) Пресвітер — євхаристик.

**) Сенатом звала ся в давнім Римі прибічна рада короля зложена з визначних Римлян.

*) Преторіанці — жовніри, що служили в гвардії римських імператорів.

**) Сакофант називався добровільний донощик.

де-який час виїхати геть на чужизну, в Александрію. Визволяли і красуню Октавію бо батько її був претором у Сиділії, а надто — мав сватати її сина сенатора, придворного вельможі.

Жовнірів легіонарів за те, що належали до ненависного братства, хотів уряд на смерть покарати та згодом змалював ся — і заславо їх на службу у найдавніші легіони — в Нумідію. Ще далі, аж до Гіпербореїв, заславо лікарів Руфа і адвоката Кустоса. А старого пресвітера і з ним усіх, хто був в черні, з рабів, — засуджено на смерть у цирках та на шибеницях і хрестах..

Давно се було: шістсот тисячу літ перед нашими часами.

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П.-Н. (Дальше).

Таких сект, раскольників всякого рода в російській церкві є безліч. Урядова стагистика подає вправді число сектантів лише на 3 мільйони душ, але на сей офіційний рахунок не можна власти так великої ваги, бо уряд вже задля державного інтересу робить в таких річах переписи тенденційно, фальшиво; впрочім, і самі сектанти з боязни перед карами мусять перед урядом певно затаювати своє відступництво від урядової церкви. Приватні російські жерела числять сектантів на 10 до 15 мільонів, а деякі навіть говорять що ціла четверта часть теперішньої російської церкви пішла в раскол і сі приватні жерела яко безсторонніші більші певно достовірні чим урядові. — Розуміється, що я не стану тут говорити широко про сі секти, бо се повело-б трохи за далеко лише скарактеризую їх кількома словами після їх головного напрямку. І так, найважливіші секти російської церкви ділять ся на: 1) старовірців — поповців себ то таких, що мають попів; 2) старо-вірців — бевпоповців, що попів не мають; 3) секти містичні (духові), як глосисти або люди божі і скопці; 4) секти раціоналістичні (розумові), як духобори, молкани і інші; 5) секта більше-менше протестантські, як штундисти і баптисти. А є ще й секти дуже давовишні, нераскопні, як кримінальні. Так прим. оснував о. Іван Кронштатський, що уходить між темними масами вже за жата за святаго чудотворця, нову секту, що називається ся від його імені: Йоанітами. Обаламучені їм мужики і жони по-прибирали собі такі назви як сьв. Дух, Пречиста Діва, Архангел Михайл, Марія Магдалена, Іоан Хреститель та й імена інших Аносто-лів і святих і під покривкою релігії допускались вони різних проступків як обману, вимушення, рабунку, спроневерення, уведення і т. н. Вкінці вийшли збро-дні сеї секти на верх і за них як і за святагостество та образу державної церк-ви зарядили петербурзькі влади, як звичайно про те й

російські часописи, приго-товляють ся в Росії до со-бору, на яким маєт ся пе-репроводити цілковита ре-форма російської церкви. Так прим. говорять про привернене російського патріархату про улекшене служення сьв. Литургії і сьв. поста, про помірнене старовірців в церковно урядовою і т. д.; чи вибде одначе що із тих дискусій, покаже будучність.

От так виглядає в найза-гальніших рисах перший зовнішній ворог нашої церкви в Америці — цер-ков російська. Від свого зверхника, царя, заслужила вона собі слушно на назву „пареславна“ (від часу, коли цар Петро Великий установив святийший Ов-нод, в яким через світсько-го обер прокуратора царі є всевладні); відношене її до держави є таке як відно-шене слуги до пана, вис-шого до висшого і через сервілізм (рабство) та засу-шеність, так сказати-б, в со-бі підмінувало її сектанство. І говорив я насамперед про главенство в католицькій церкві тому, бо пареслави люблять йменувати нашого чоловіка кованим словом „пачештак“; щоб одже ша-новний читач пізнав, як треба розуміти главенство римсько- Папи в като-лицькій церкві, я старав ся бодай здебільша се розяс-нити (іменно, Христос є головою своєї церкви, але невидимою. Но церков на землі попри свою невиди-мість є також видима, тим-то й мусить мати і видимою головою був сьв. Петро а відтак всі його законні на-слідники римські Папи). Потім я зобразив питане главенства в російській церкві як також предста-вив загальний її стан на-те, щоб шан. читач міг піз-нати докладніше ворога і через таке пізнане міг ліп-ше і успішніше з ним бо-ротись.

1) Пор. Joseph Wilbois, L'a-venir de l'Eglise russe, стор. 232.

М. Пилипович.

американські часописи, кри-мінальне слідство проти сеї секти зглядно її про-відників. І чи не кадає сей факт аж надто сумного світла на російську, ца-реславну церков?

І повстали тай множать ся секти в Росії не лиш за-для заскоружлості і без-плодності урядової церкви, про що в горі була мова, но також задля страшної темноти народа і задля корупції, продайности в пу-бличнім житті і проти сего деморалізуючого впливу духовенство не має сили ані відваги явно виступи-ти. Тай переслідують їх сектантів, як лише в Росії уміють, і шлють їх в тюр-му або в Сибір (духоборів прим. гонили на Крим, на Кавказ, на Сибір, аж я ре-шті вони самі наживали пятами матушці Росії тай перенеслись громадно на зимні степи Канади, де, мимоходом кажучи, завда-ють вони своїм дивним по-веденем канадському у-рядови чимало клопотів), но те все не помагав нічо-го, сектанство не зникає. Справді, що держить ро-сійську церков посеред тільки сект від цілковитого розкладу, то лиш сильне рамя світської влади і надто жорстокі, драконські закони проти відступників. Колиб так під навішню по-ру в Росії прийшла справ-дішна свобода совісті так половина мужицтва, як ві-щують світліші російські писателі, опинилась би в расколі, а жіноцтво пе-рейшло би на католицизм.

І супроти так сумного стану російської церкви нам зовсім зрозуміло, що в її лона відживають ся так часто голоси, накликаючи до реформ, до змін устрою церкви, що в писаннях на-віль російських на теми церковні пробивається ся якийсь неспокій і непе-вність що до правдивости науки православія. І багато звертають ся прямо до „ві-чного міста“, до Риму по-розважку питання. Пригада-ти-б лише так звінного пу-блициста і історика, Вла-диміра Соловйова, що в своїм часі вистосовав [був писане до архимандрита Платонова і всіх єпископів Росії, в яким заявляв зов-сім отверто, що вихід для російської церкви із її нужденного положення є лише один, а се сполука із западньою церквою, зна-чить в римською Столи-цею. 2) І днес, як пишуть

Гладикові „фарми“.

Останніми часами в безглу-дім „Посувачі“ — Гладик що раз то густіше пише про якісь „фарми“ в Росії.

В 14-ім числі сьогож таки „По-сувача“ знов є ляпанина про ці „фарми“.

„Покупка фарм (?) в Росії уже начата. Перші охотники живуть на руской землі, — на-чинають своє господарство... Хо-тячі покупити фарми в Росії, или їхати в Сибір (!), до роботи при постройці приамурской же-лізної дороги і там даром полу-чить землю...“ то най заруча-ти ся свідомцями від Гладика (!) і... пакуй, прамісінько в Росію — „матушку“!

Читаючи в „Посувачі“ таку ляпанину — я здивував ся. Та Америки з „матушки“-Росії, а відтак і добре памятаю, що там аж не досить то давно прибув до російський нарід поміра з го-лоду, не маючи землі, та й де заробити на хліб, — а тут, на то-бі... якісь „дешеві фарми!“ Та ще й — по Гладикові розказі — на цих „фармах“ течуть річки, — не менші від америдької Міссі-сіпі, — з меду і молока, а береги мають з дуже доброго кіслю. Аа... аж слина котить ся!...

Чи не атсромом який, цей Гла-

дики?! Він через свій темний „Посувач“ — мов той астроном — через телескоп, — як почав при-лязати ся до місяця на небо, то видав зивсь не то що „фарми“ в Росії, а навіть ще й роботу при буд-ві амурської залізничі в Сибірі. Комедія з цим Глади-ком: та він а-ноа може в сні ба-чив Росію, а то й того ні; а за Сибірю, та Аму-рську залізнич-цю, то йому треба булоб уже й мовчати. Та й чи дав то він був Обухкевичовим сирі-озом з Бо-лифанті, Па. разом з двома з Бо-рухом, своїм неосвітченим, як і сам — камрадом. А тут, на то, бі — на услугі у російських, шпиг-Досить тільки один раз гляну-ти на його „Посувач“, щоб вян-ти собі, що це за один. Глади-ку безсовісний! Продана твоя шкура з кістками шпигам! Куди ти підбиваєш народ їхати? — в Росію?! Та всякому-ж відомо, що там російський уряд уже кілька років як веде безупинно війну з російським народом. За віщо-ж там война уряду з на-родом, як не за землю? Чи тобі, Гладик, не відомо, завіщо гово-рено, які були питання в 1-й та й 2-й Думі: теж за землю. Та й завіщо представників (послів) народніх закуто урядом в кайдани тяжкі й посаджено по в'яз-ницях? — Теж за те, що вони добувались за для голодного на-рода землі. Правда, що вся май-же земля в Росії під владою коронованого ката, Миколи, та урядовців, але в Держ. Думі на-ді сказав своєю волю, що вся земля є народня, тільки цими явками у нього украдена й по-абована і ці гнобителі мусять ю повернути народу — як взя-ли: без жадних грошей. В Росії ніхто цієї краденої землі не ку-пує — бо той позістане Юдою-запроданцем бідного народа й того же кара народня. Хто зв-жив ся купити землю свою у ка-та Миколи і Ко. — той позістав тяжко покараним народом. Такі люди, не то що не господарюють на куплений у катів народній зе-млі, а навіть накладають життям. Там, в Росії, тепер іде величез-на безупинна борня за землю межі народом і урядом мордер-ців: нарід не хоче навіть з поло-вини орати цієї украденої у ньо-го землі і ця земля лишається не засіяною навіть цілі роки. В Самарській та сумежніх з нею гу-бернях не осталося камня на ка-мі від фарм (фільварки, еконо-мії) після селянських розрухів: все спалено, розруйновано ли-лі амітом та пороком! Навіль уря-дове військо в значнім числі не має змоги захистити маєтки цих гнобителів-урядовців від справе-дливого гніву народнього, бо за-покривджених Бог заступця. Голос народа — голос Божий! В Київській та Полтавській губер-нях теж само постало. То теж робить ся й по всій „матушці“-Росії безупинно.

А що-ж чекає поодиноких лю-дий, які звакать ся їхати, та ку-пувати цю крадену землю?!

Та їх і кісток ворон не знайде. Далій в своїй ляпанині Гла-дик, чи може иньший справжній шпига російського уряду — ка-же: „Емигрантами опікуєсь в-ключно в той цілі сорганпзова-не „общество“ під покровитель-ством знаного в Росії патріста Холмского Єпископа Евлогія!“

Ага, от що! Сюди і „святит-ель“-шпига Евлогія вмочив свої пальці!...

Наш Архипп. Платон був в другій думі ватажком чорної со-тні, а цей чорний Евлогій — те-пер ватажком цих відпадків гро-мадянства в 3-й думі. Тепер, я думаю, всім ясно з відкіль взяли ся ці „фарми“... Російське гро-мадянство не хоче купувати у грабительів свою власну землю, политу своєю кровю, ніхто на-віль і не зважаєт ся сього зоби-ти. А відтак і виходить, що тре-ба повернути народу украдену, пограбовану у нього землю, а як що ні — то він сам відбере, та ще й віддячить!... От в сю спра-

ву й всуну свої „святитель-ські“ лапи Евлогій, так само як во время оно наш Платон в 2-й думі. А коли справжніх предста-вників народніх повязнено і кат Микола назганяв в Думу відпад-ків чорних та темних — то п не-ма кому втерти цьому Евлогію лику. От цей Евлогій, шпиг рас-сейський — камрад Платонів — нарадив ся зі своїми підшпиг-никами й вирахували: „ні, зе-млі громадянству не можливо повертати, най купує, а коли во-ни бідні, не мають грошей та ще й уперто кажуть, що то їх земля — ми не дбаємо о тім. А вже в А-мериці є Русини, яких безупин-но туманить Платон з Ко., а у-них є досить доларів — давай накупити, члєс їх їхати до нас. А відтак і на-ді шифові Ко. заро-блять й нам досить доларів пе-репаде, бо ми їх доларів за зем-лю не будем жаж-вати. Най ку-пують — аби нам добре запла-тили, а там нехай їх х-ді живих не буде, ми своє одержим“. По-радилися і от тепер і намагають їхати на ці „фарми“.

Тепер, народе, батись які то московські „святители“, які їх попи, та й який це восточний об-ряд! Це шпиги й шпиги!! Шпи-га шпигом іде й шпигом погна-є. Ім не то, що не можливо ві-рити й одному слову, а навіть і стояти по близу їх не можливо. Це цілком нездорове повітря: це як не холера, то має бути справжня чума шпиговства. На-роде! Протри свої очі й гони їх від себе! Перехрестись народе й скажи цим шпигам: подінь ся сатано туди, звідкіль взялася!...

От виробі російські! за для того, щоб мати власні кишень набиті грішми, вони не жаліють позбавити життя навіть й тисячі люда, заманюючи його в Сибі-рію! А чим перед ними, несити-ми, бідні Русини провинились?! Хіба тим, що працюють і мають якого там цента. Ляпають про роботу в Сибірії?! — Та там не строять жадної залізничі, а хоч-би й було що подібне, — то там роботи на який місяць, другий, бо деж би вони там будували же-лізницю: Амур в Манджурії, а вся вона в руках Япану. Де ви, виродині російські, будете там будувати же-лізницю?! Хіба на своїх чорносотенних чолах! Та у вас і грошей кат ма, позаяк Я-пан всі забирає, а решту йде на шпиги та шандарів. Та й наві-що ви намагаєте народ їхати в Сибірію до роботи: та там-же російський нарід не має де заро-бити на хліб. Гарзд: одбери Русинів в Америці та й в Сибі-рію їх. Дасьте землі в Сибірії? — та там, щоб можливо було гадзу-вати, то російський нарід весь там був би, й не помірав би з го-лоду, як тепер, та й за вами, шпиги, хіба який дідько похва-ти ся би — виж і там загараб-либ все до себе. Там же зима триває круглий рік. На, мов, то-бі небоже, що мені не гоже!”

В сю справу ще замішав ся я-кийсь гаспадин Григорій Пу-пчик й видає себе за фармера рас-сейського, та ще й чесного. Не вір йому, народе! не вір його брехням — це не фармер, а шан-дар російський, це справжній шпига ката Миколи. Як що він буде вам писати про „фарми“ — наплюйте йому в пику, мов со-баці, бо в Росії — що шпига, що собака бішена — то одно. Цей Пупчик же зісьмлів ся назвати Русинів — братами. Шпиги! Та якіж Русини братя російським шпигам?!

Наприкінці ще наляпано: „як до Росії за для покупки зе-млі, так і на Сибір до роботи, по-винні робітники збирати ся боль-шими групами... найближчий па-роход до Лібава, до Росії одой-де 27 мая“!

Це великими гуртами має-бути за для того, щоб російські шифові компанії від одного разу побільше пограбували доларів, а коли придуть такі темні скеби до Росії, то щоб великими гур-

Ті що роблять на дворі

виставлені на зими і вогність, уникнуть руматизму і неврал-гії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера

Нотвичного

Пейн Експелеру

коли почнуть перші симптоми. Сей лін роблений згідно з о-стрим німецьким законом і має 35 літню незахитану славу.

На продаж у котрого небу-дья аптинар, по 25 і по 50 центів або у властителів.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl St., New York.

тами оселяти їх. А оселивши — узброїти їх та прилучити до чор-ної сотні, а відтак і буде запомо-га мордерцям російським, на-чолі з катом Миколою, супроти покривдженого народа. Будуть прибувши з Америки шандара-ми.

Отже хто зважить ся їхати до Росії — то най іде — там його відразу прилучать до чорної со-тні й він позістане живочому там народови ворогом.

Але треба дамагати, що й на-рід російський „барз красно“, від щирого серця, привітає цих скебів!... Шануйте свої голови й запрацьовані кріваві центи...

„Фарм“ в Росії жадних нема, роботи теж нема, народ поміра з голоду і цілими шпигами іде до Америки. А є там народня земля але в лапах мордерців і нарід її, своєї землі, ще не відняв й нам нічого туди їхати і ставати за о-дно з мордерцями супроти об-крадених до послідньої сорочки й голодних своїх братів!...

Приятель бідного народа

Грицько Чалий.

Прийшли з краю свіжо видані

Твори Тараса Шевченка

в двох томах, сторін 543 і 532, з 4 ілюстраціями. Ціна з почтом в звичайній оправі дол. 1.25 в гарній оправі дол. 1.75.

КАЛЕНДАРІ на рік 1908 по зниженій ціні:

Календар „Просвіти“ 40 цнт.

Календар „Іскра“ 25 цнт.

Календар кишеньковий з нотесом 10 цнт. 2—

Замовлення посилайте на адресу:

RUSKA KNYHARNIA

404 BROADWAY. SCRANTON, PA.

Важне для церковей!

Сми подаю до загальної відомості, що від піз року перебуваю в Аме-риці як арт. різьбяр, спеціаліст у всяких церковних роботах різьбяр-ско позолотарських. Образований в церковних артистичних закладах та школах європейських, буаший управитель в „Товаристві для розвитку рускої штукки“ у Львові, приймаю-вські роботи церковні, як іконоста-си, вівтарі, проповідальниці, кивоти, багдахми і пр.

Тепер виконую іконостає для цер-кви в Butler, Pa. Pierce Ave.

Поручаю ся ласкавій пам'яті а глибоким поважанем

Іван Луговяк

Box 89

BUTTLER, PA. 2

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА,

домова гра для розривки. Полягає она на довільнім виборі чисел під якими мі-стяться ся сьмішні а часом і трафні відповіді. Ціна кни-жочки 15 цнт. Адреса:

SVOBODA

184 Hudson Str., New York.

Папері листові з обра-зами — 25 штук 50 цнт.; метрики всякого рода по 3 цнт. за одну; книжки молитовні і світські по дешевій ціні — цілники висилась на жа-дане. Адресувати належить SVOBODA 184 Hudson Str., New York.

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

published every Thursday at
14 Hudson St., New York, N. Y.

Published by

Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879

„Свобода“

виходить для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в Четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців... \$2.00
в стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00Оплатувати газету треба всо-
ди в гори.Гроші треба посилати в ре-
дакцію листом, або через
експресовий, або поштою по-
штою order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру дста-
єте від почтара або агента на
експресовій офісі, пішлить нам,
без того ми не годні грошей
дстати.

Адрес:

„SWOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Кто хоче, чтобы его адрес змі-
нили мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.Новий Намісник
Галичини.

Кожний, що лиш хоч троха інтересує ся ходом подій в Галичині, з великим заінтересованем слідив та ждав номінації нового намісника. Для людей, знайомих лиш поверховно відносини в Галичині, а які ще чули, що ся щаслива країна належить до ще щасливішої Австрії, яка прецінь так недавно завела у себе „демократичні“ вибори, сей інтерес видасть ся чудним і сумішним. Таж прецінь намісник, се лиш урядник державний, котрий в конституційній державі є лише заступник юм цісаря, бути що бути законами конституційними дуже обмеженої власти. І так є всюди — лиш не в Галичині. Тут є „свинська конституція“, така конституція, що служить лишень інтересам шляхти, во славу історичної Польщі „од моржа до моржа“. А намісник є лише орудієм і висловом тої шляхотської системи в Галичині. І тому нічого давного, що усі з таким напруженням ждали номінації сього нового намісника.

І стало ся. Намісником іменовано Бобжинського. І яке значінє має іменоване др. Бобжинського намісником Галичини?..

Ще коли тільки ставила ся його кандидатура, то „Діло“ назвало сю кандидатуру „провокацією

Українців“, бо в сю важну хвилю, коли національна ворожнеча в Галичині перейшла у важку отверту боротьбу „на ножі“, призначене намісником польонізатора - реакціонера означає лишень те, що віденське правительство віддає галицьких Українців на ласку і неласку шовіністичній, сфантазованій польській шляхті. Коли ціла польська суспільність, невиключаючи соціалдемократів поділа собі дружно руки та одним голосом кличе до „звіщєна гайдамаккєй гидри“, коли знова Русини бачать свої мінімальні і найкардинальвіші вимоги і домагання брутально доптані ногами, то при такому настрою годі і думати, щоб др. Бобжинський на посаді намісника старав ся о заспокоєне слухних домагань країни, щоб поступав справедливо, та справедливо полагав потребу українського народу в Галичині; не забуваймо, що лиш нехтоване і незаспокоюване сих власна пекучих потреб викликало послідну катастрофу.

І днес, коли борба поновлєних з гнобителями в Галичині дійшла до найострішої стєпени. Відень іменує намісником найзагорільшого представника шляхти, аґайлонської ідеї, „Польські од моржа до моржа“, представника і ісповідника тої самої Польщі, що через цілі століття була гноямим трупом посеред народів, що отроювала жите тим народам, які мали се нещастє, що належали під єї власть, яка одинока в цілїм світі являла приклад безглуздої анархії. („Польська нерожон-дє стої“). І так поступає Відень, так робить ся держава, для якої сини нашого народу лили струї своєї крові на полях Сольферіна, Мандженти, Кустоци, Кеїґреду!... Сей уряд дає на намісника того, який ще так недавно, (1905 р.) бу-дучи ще лиш тільки віцепрезидентом Шкільної краєвої ради во все услишаніє висказав характеристичні для польського шляхтича слова: „Хлопови не треба школи — бо як будуть всі учені, то хто буде свині пасти!...“

Заіменоване сего чоловіка намісником Галичини є провокацією українського народу.

І коли тепер поставимо патанє, чи для Галичини вийде з того яка користь то на се найдемо лиш одну відповідь: ні! Бобр. є поперед всього польський шляхтич, патріот „польскої ойчизни од моржа до моржа“, і він передовсім буде уважати на інтереси шляхти, яка прецінь заєдно вигукує, щоб вигубити Українців до пня. Отже, ворожєча поміж обома народами не затихне, бо числєти на справедливість і безсторонність Бобр., нема й мови.

А чи Австрія вийде на сєм добре, коли видала У-

країнців в Галичині на ласку і неласку польській шляхті, то се також патанє. Не багато уже бракне, а Галичина стане другою Македовією. І коли Австрія не хоче діждати ся того, щоб реформи у Галичині заводили ся під натиском других держав, то повинна задоволити усі слухні домагання галицьких Українців, загварантовані їм і так паперовою конституцією.

Уваги перед Конвенцією
Р. Н. Союзу.

Постепенно, о скілько осьвідомлює ся нарід, о стілько счищує ся „Р. Н. Союз“ з хабазу і зростає з чільного зерна членів. Природно, що на початку нива не обрєблена видавала бурян, котрий рік-річно мусіло ся виполювати і він ішов собі рости попід плоти, з чого повстали різні „ропчєства“, котрих насінє і до нині вітер заносить на українську ниву і воно старає ся там приняти, розсадовити, щоби своїми колєчками заступати місце чистому зерну. Лише добрий газда потрафить очистити свою ниву з хаба. Ми, Русини Українці, повинні пильно слїдити, щоб наша нива — „Союз“ не заростала буряном, а наколи покаже ся який хабуз, то сейчас з корінєм вириваймо його, щоби не розплодив ся і не занечистив ниву.

Кожний господар, сли хоче спокійно спати, обєпечує своє господарство, так і ми, члєни „Союзу“, сли хочемо, щоби наше товариство мало заєвґди характер український, повинні дати йому українську ціху, с. є. українську назву. Осьвідомі ся вже раз, що ми не є жадна кліка, як нас рєнегати називають, але ми є народ і то з славною історією і свого українського імені ми не повинні ся встидати, але те імя „Русь-Україна“ повинно бути для нас так дороге, як дорога є нам рідна наша мати. З сего приводу мій проект є, щоби анґлійську назву в „Союзі“ The Little Russian National Union перемінити на „Ukrainian National Union“.

Доси ми у світі записані як Ruthenian, але ся назва більше тичить ся австрійських Русинів; російські Русини, для розрінення себе від Москалів називають ся Українцями, як се бачимо в їх прєсі і уємногих українських виданцїх, видаваних послїдними часами в Росії. А що відродженє російських Українців іде скорим темпом і з настанєм волі для Українців в Росії треба нам сподівати ся, що і назва Малорос, Kleinrussen, Little Russian, перемінить ся на Українець, Ukrainian, в цілїм цивілізованім світі, тож ми цілком певно можемо приняти назву в Америці Ukrainian. Примір можемо взяти собі також з місячника Ruthenische

Review, що перемінив назву на Ukrainische Rundschau.

§ 6. Статута „Союзу“, буква в) наказує ширити просьвіту поміж члєнами. Як параграф сей виповняє ся, кожний о тїм знає, стоїть він лиш на папері і забирає дармо місце. А просьвіта нам треба, бо без неї загинемо і слїду по нас не стане.

Америка завтра собі і обєстна, нївроку і кожний Американець потрафить масними словами видурити гроші від руського Івана, або потрафить закричати, настрашати, а Русин не знаючи тугейших прав окулює ся як може, а що вже тим „скаєраєм“ люди наплатають ся, то за ті гроші мали би Русини не одну інституцію і не потребували би так бідувати. Отже над тим параграфом повинна Головна Конвенція Союзу застановити ся і впровадити єго в жите на ділі, не лишє на письмі.

До тепер народні справи спихали ми під опіку організації церковних і коли справді дісталисьмо Владику, такого чоловіка, що лежить єму на рівні добро церковне як і народне — то вороги Русинів, вороги нашєї віри і народности так покаламугили, що справа церковна в Америці не так скоро виклярує ся, а ми не маємо часу чєкати і мусимо поки що передати провід народу „Союзови“. Після моєї гадки, Головна Конвенція „Союзу“, складаюча ся з рєпрезєтантів члєнів „Союзу“, а що кожний євґдимий Русин-Українець належить до „Союзу“, то також в рєпрезєтантів народа русько-українського — має повне право вибрати Народний Комітет, котрий зняв би ся народними справами, як організованем шкіль, читалень, товариств, збиранєм складок на добродійні цілі і випукуванєм робіт, та служив радою в кожній потребі.

Василь Гришко.

Берестечко.

Ми підємо, пане брате,
козаків рубати.
А як приїде єла година,
будем утікати.
Заплакала ватужка
Потоцького жєна:
„Чи-я-ж-тебі, пан Потоцький
давно не товєля?
Давно уже ти, Потоцький
є козаків жоєш.
Ти козаків не жоєш, своєю
смау аґубиш!“
(Історична народна піснь).

І не лиш усі польські часописи, але і стоїчі на услугах польської шляхти часописи німецькі та й москвофільські, по забитю намісника Потоцького в Галичині підносили, що він був дуже великим прихильником Русинів, та на своїм становищі, ако намісник, посвятив усі сили тому, щоб привернути мир і згоду поміж обома народами, які замешкують Галичину. Тамчасом противно граф Потоцький, намісник Галичини, ако представник шляхотсько-польської самоволі,

був чоловіком, який цілком вито не перебирав в єрєдєствах, коли лишєнь ішло о знищенє Русинів. І від своїх попередників він відрізняв ся хїба лєшенєм одним тим, що коли тамті укривали свої заміри і пляни під плащем єолодких а фалшивих слів, то він з своїми замірами цілком не укривав ся, а противно, зовсім явно до них признавав ся. А одиноким його заміром, одинокою програмою його панованя було Берестечко.

Що се за програма? Щоб на се патанє відповісти, мусимо сягнути до історії Українського народу з попередних століть. До року 1569, уся Україна — в винятком лиш части теперішньої Галичини, яка уже від XIV столітя належала до Польщі, — була головною частією литовсько-руської держави. В сїм році отєя литовсько-руська держава получила ся в Польщєю унією „як рівний з рівним“. В дійсности однак ся Унія показала ся цілковитим закріпощєнем України і Литви під польською зверхністю. А як ся унія — „як рівний з рівним“ — в дійсности виглядала, найлєтше пізнати по сїм, що уже в двацять два роки по єї заклєченю (в році 1591) піднесло ся перше повстанє козаків проти Польщі. Від сього першого повстаня повтєряють ся безпачинно, що пару лїтнові повстаня, які випадають раз в користь одной, то знова другої сторони. І доперва, по довгих роєливах крові, в році 1648 удало ся гетьманови Богданови Хмельницькому положити кєнєць польському панованю на Україні. Він занизив, одну по другій польські армії і від сєї хвиліни, почав ся цілковитий упадок польського королєвства. В сю страшну для Польщі хвилину дістала она ненадївно велику поміч. Іменно прибула єї в підмоєгу майже ціла армія Вєлєштанна, карна і вишколена в трийцятьлїтній війні, а якої німецький цїсар по укїнченю сєї війни уже більше не потребував, а навіть і рад був, що єї збув ся. Сї вишколені і карні ветерани з трийцятьлїтної війни, в сполуді з несформними і з нев'організованими купами польського загального ополченя (ляндштурму), стрїли ся в році 1652 з армією Хмельницького під містєчком Берестєчком. А, позаяк отєя польсько-німецька армія йдучи на вєстрїч Хмельницького, по дорожї різала в пєнь уєлюдність надбаних оїл і містєчок, тому усе населєнє, яке лиш змогло втічи, скоронило ся в козацький табір. Начальним вождом польської армії був Потоцький, предок вбитого намісника Галичини. В сєй спосіб в таборі Хмельницького зібрало ся околом 60.000, по більшій часті безборонних жінок, дїтей і старців.

Закіпіла страшна борба. Протєгом двох перших днів битви Поляки потерпіли великі страти, мимо сєго, що мали до діла лєшенє з самими союзниками козаків, Татарми, а самі козаки не брали єще зовсім удїлу в борбі. І коли Хмельницький видавав послїдні розпорядженя, щоб заєднати рішучий удар польському війську, який безперечно означав би для Польщі „вічну памєть“, підкуплений тимчасом польським королєм татарський хан зрадив козаків, втіє в Татарми з побєєвища, беручи в собою в неволю Хмельницького. І мимо страшного замїшаня і перєполоху, який повстанє в козацькїм таборі по причині невитовкованого і заґадочного зникненя гетьмана та зради татарського хана, начальна козацька власть мала на стільки притомности ума, що вивєла козаків з табору, та виєконала щасливий відворот.

Лєгко було вивєсти з не-безпеки карних і справних козаків, але в товпами безборонного, скоронившого ся в козацькїм таборі людю, була справа тяжша. Нєзвичайний до війни, нєздисциплінований і некарний люд попав в страшний перєполох, і ударємний цілий плян ратунку. Із криє і гармідєр звернув увагу нїмецьких жовнїрів на козацький табір, Потоцький кинув ся на нього і здобув його — а були в таборі уже лиш самі безборонні — і виривав сих 60.000, саних дїтий жінок і євґпомічних старців, та поєпів з хрєстами і єєв. дарами.

І таке саме „Берестєчко“ готєвав нєбіщик Потоцький опять для Українців в Галичині, що сам, власними устами, публично висказав. Було се в місті Бучач. Коли цїсар іменував графа Андрея Потоцького краєвим маршалком, шляхта бучацького повіту уладила в його чєсть банкет. І поплили бесїди, тоєсти, а коли зїйшла бесїда на Русинів, підвїє ся маршалок краєвий, граф Андрей Потоцький і вказуючи в своїй бесїді на діло свого предка, який був вождом польських військ під Берестєчком, та „завше єдиносїл звичєнства“, як лишєнь приїшло ся йому воєювати з безборонними старцями, дїтьми, та жївє але „богатєрско“ кєтєтами, як приїдєла зі збройним ми, — і заєвзав лєна банкеті шляхту і вити різну з XVII Євою, пропамятну бесєзакінчив словами: „Русинам мусить ся зґотєвити новє Берестєчко!“

Так сказав заіменований цїсарем краєвий маршалок, якого в недовзі по сїм спїтєкала чєсть заступати місце цїсаря в Галичині, і який мимо сього повстанєних жінок, дїтей і старців, вірний своїй програмі

„Берегетчком“. Ціле його „панованє“ було одним, нерозривним пасмом нашої Русави, була війна, ведена усіма можливими способами і засобами. І він дійсно боровся з Русинами так, як його славіний предок з XVII століття. Трупи безборонних, по мордованих селян в Лядській і Коронці суть найлучшим доказом цього. Ви казали Поляків та їх зрадників, „що Потоцький був приятелем Українців“ — суть цілковито безпідставні, та мають лиш служити для замилення людських очей про дійсну причину сумної смерті намісника. Для нашого народу граф Потоцький був найгіршим і найбезогляднішим ворогом.

Митрополит гр. Шептицький про вчинок Січинського.

(Після „Ради“.)

Через те, що польська річ посполита хотіла спольщити український народ при помочи католицизму, православна, а в Галичині увіятська віра нашого народу була довгі часи одною з найважливіших національних прикмет нашого народу. Такий стан річей удержався в Галичині й досі, так що й тепер ще й звичайно кожний католик вважаєть ся поляком, а кожний увіят українцем.

Наслідком того церков в національному житю галицьких українців відіграла дуже велику роль, та єпископи вважають ся і досі так австрійським урядом як і польськими політичними кругами і укр. народом провідниками українського народу, „князями руської церкви“.

І от власне в велику п'ятницю найстарший з „князів руської церкви“, львівський митрополит граф Андрій Шептицький, виступив у митрополичій церкві св. Юра з проповідю, в якій як найостріше осудив вбивство гр. Потоцького, завзиваючи вірних своєї церкви, щоб одкинули од себе всякий звязок з убійником, який уважає себе також членом українського народу.

Митрополит сказав між иньшим:

„Як кара насуваєть ся нам перед очі злочин, сповнений перед двома тисячами. Наше місто ціла наша суспільність, були свідками жервеного злочину і предметом загального страшного згіршення. Чоловік, який лише з імени був християнином, допустив ся страшного морду на найвишнім представнику світської влади в нашій краї. В нерозумілім засліпленню відважив ся здохтати божий закон, найважливішу з Божих заповідей: „Не убий“. І пролила ся невинна кров чоловіка, що ще в останній хвилині дав високий примір християнських переконань, і заплакала вдова і сиріт сиріт полила ся...“

„Публічний злочин мусить бути публічно осуджений. Мусить викликати серед християн рішучий, енергійний протест, протест обурення і відради проти такого зневаження

світлості божого закону. На нас лежить особливий обовязок нап'ятувати сповнений злочин, бо той, що його допустив ся, думав у засліпленню своїм, що так послужить народній справі. На Бога, так не є! Злочини не служать ся народові; злочин, сповнений в імени патріотизму, є злочиним не лиш перед Богом, але і проти власної суспільності, є злочиним проти вітчизни“.

Ся проповідь митрополита дуже припала до вподоби всій польській пресі і вона тільки докоряє йому, що він за слабо осудив становище українського громадянства, яке, як відомо, в своїй величезній більшості дивить ся на вчинок Січинського инакше, ніж граф Андрій Шептицький.

З цього приводу можна зробити багато уваг... Так, можна б запитати ся, чи граф Андрій Шептицький, нащадок польського (власного українського, який, як і багато инших, спольщив ся „для паньства великого, для лакомства нещастного“) роду Шептицьких, в якому всі, крім самого львівського митрополита поляки, а найстарший представник якого, граф Ян Шептицький, батько митрополита, кожного разу при помочи польського уряду здобуває польський мандат на українських селянах, — чи, кажемо, гр. Андрій Шептицький, який і сам до 30-ого року життя виступав як поляк, а українцем став аж тоді, коли став кандидатом на „князя руської церкви“, почуває більше солідарності з поневоленим українським народом, чи з таким-же як він графом Потоцьким?

Але коли й поминути сю увагу, то остаєть ся ще инша, і то ще більш важна, а саме: безперечно, як „князь церкви“ львівський митрополит мав не тільки право, але й обовязок виступити проти порушення заповіді: „Не убий!“ Але з другого боку „князь церкви“, здаєть ся нам, обовязані виступати про порушення заповідей не тільки там, де наслідком того порушення падає жертвою граф, але й там, де жертвою падають прості люди. Так принаймні робив Христос, заступником якого вони суть, Христос, який одіхнув од себе гордого фари́сая, а прагорнув нуждар-митаря. Христос, який кликає до себе всіх обездоленних, щоб заспокоїти їх.

А тимчасом львівський митрополит не знайшов ані словечка осуду на той гніт, якого зазнає український народ од польського панства. Так само не чули ми, щоб львівський митрополит виступив хоч словечком проти заповіді „не убий“ тоді, коли при страйках, при виборах і при всіх инших визвольних рухах жандарми стріляли в обороні польсько-шляхотського пановання невинних українських селян... Багато могий має український визвольний рух за остатнє десятиліття, а

однак граф Шептицький з приводу жадної в тих могилах не виступив з такою проповідю, як отсе з приводу могили графа Потоцького, — що більше, в його митрополичій церкві св. Юра не дозволено навіть одслужити панахиду за душу того, що лежить в найсвіжішій могилі — за душу пок. Марка Каганця.

А крім того вбивати можна не тільки тіло, але й духа, і польсько-шляхотське панованє щодня вбиває духа українського народу, а однак граф Шептицький ніколи ще не став в обороні поневоленних иншими графами.

Ось через що проповідь графа Шептицького являєть ся не протестом Христового заступника проти порушення заповіді „не убий“, не виступом в обороні Христових заповідей, а виступом в обороні польсько-шляхотської політики!...

Пояснене для наших ностумерів.

В ціннику нашій стоїть написано, що замовлені книжки висилаємо відвотною поштою, тимчасом наші гості мусять за деякими книжками чекати два і три місяці, за що приходять ся нам вислужати нерозтерпкі слова, а зиск який мав би приходити нам за спродаві книжки — обертаємо на кореспонденцію з покривдженими сторонами. Ми знаємо, що нікого се не повинно обходити з якої причини книжок йому не висилаємо, бо він заплатив і йому ся належить, а коли ми забрали ся до того бізнесу, тож і виповняти його маєм як слід. Однак тут справа не така легка як кому ся здає, а щоби нас не посуджували, що ми які швидкери, отже публічно висказуємо яких книжок нам бракує коли ми їх з краю замовили з Книгарні Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, за готівку. „Домашній Писар“ замовлено 5 січня с. р., „Про українських козаків“ 17 січня с. р., „Історія Біблії“ 4 лютого с. р., „Малый Катехизм“ 4 лютого с. р., „Буквар“ 2 марца с. р. Отже тих книжок і багато инших, що суть замовлені під повисшими датами, ми і до нині не отримали, а наші рекламари в режістрованих листах тільки значать як кидане гороху об стіну.

Тепер чейже шановні покупці зрозуміють що не наша в тім вина, що де котрих книжок на час не доставали; а ми, щоби зарадити лиху, поставили свого спеціального агента у Львові, котрий буде для нас точно книжки висилати і на будуче наші коштумери будуть на час товари доставати.

Тепер звертаємо ся не до заряду Книгарні ім. Шевченка, бо то без'успішне,

але впрест до Головного Відділу Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, з запитанем, коли вже раз зробить порядок у своїй книгарні і накаже службі трактувати нас, американських Українців, за наші гроші належноту, але не байдужно ба навіть з ігорванем? Погадайте як нас дуже серце болить, видячи що дня точність Американця, на бідність і байдужність Русинів? Ми знаємо лише кричати і плакати, а взяти ся до справ давої торгівлі (не до капареня) нам далеко.

А вже за такую славу Інституцію як Книгарня імени Шевченка у Львові мусите ся справді встидати що до її точности.

За Руську Книгарню в Скрантон, Па.

Василь Гришко.

Петро Кіршак.

Чому?..

(Образець з Нью Йорку, але може бути також і з відки інде.)

Річ діє ся в Нью Йорку, готель Мангеттан, ріг Бродвей і 42 ул. вечером. Час: перед пару тижнями. Головний актор: голод.

Коли почало смеркати, входять до готелю, до тої кімнатки де продають ся цигари трох молодців. Клерк, що продавав, був власне занятий перелісанням денного обороту. Один з молодців зажадав цигару, а коли услужний клерк обернувся, щоб подати ему жадану річ, почув удар в голову якимсь тупим орудієм. Клерк, атлетичної будови тіла, не стратив притомности, лиш почав ся боронити. Притиснувшись сильними раменами одного з напасників і почав кликати о поміч. Бачучи се два другі почали втікати. За ними пустила ся поліція, гості з готелю і прохожі та одного зловлено. Другий втік. Коли поліція вернула до складу цигарів, клерк і напасник лежали на підлозі в страшних обіймах, з яких силою треба було їх розлучувати. Клерка, з тяжкими ранами відвезено до шпиталю, другого на поліцію.

Історія незвичайно буденна, і зовсім не цікава. Діють ся пречини далеко сьмільніші напади і рабунки.

Хвилину однак терпеливості.

Коли злочинця привезено на поліційну стацію, та коли він довідався, що жертва його замордоху більше як певне, помре наслідком ран, він збілів як полотно і з плачем простогнав: „Мій Боже!... Я в цілім своїм життю не заподівав нікому ніякого лиха. Ніколи не був я арештований, ніколи навіть тін підозріння якого злочину не впала на мене.“

Від чотирох днів не мав я нічого в устах, крім однісенької бутельки молока, яку удало ся мені украсти з передсінка одної хати. Вчора дістав я лист від жінки з Європи, в якій доносили мені, що одинока наша дитина смертельно занедужала, і жінка благала мене на милість Бога, щоби післати їй хоч 2 долари... Два долари на ліки для моєї дитини... Мій Боже!... два долари — коли я чотири дні сам нічого не їв!... І усе зносив я терпеливо: і голод і холод. Сам не їв, нераз не мав де голову приклонити і цілі ночі, неначе собака, серед дощу і злима тиняв ся від кутка у кут, з під одних дверей під другі. А однак усе те я переносив терпеливо, без слова скарги. Але чому мала терпіти жінка, каліка, чому має гинуть з голоду і браку опіки моє одиноке дитя? Чому?

Чому?.. Тоді, коли другі миліонами розкидають!... І хватила мене розпука... Я чув, що в ту мить стратив усе, усе те, що мене до сих пор держало. Я перестав думати, перестав бути чоловіком, замінив ся в дике, кривокадне звіря. І тому я кинув ся і хотів зрабувати касу... І тому знаходжу ся тепер під страшним обжалованем — морду. Се страшно!...

Так, се страшно. Страшно тому, що се діє ся в XX-ім століттю; що се діє ся в хвилину, коли сотки миліонів ідуть на воєнні кораблі і гармати; що се діє ся в той час, коли сотки миліонів ідуть з дочками миліонерів за європейські титули князів і графів; що такому Ракефелтерови дозволяє ся на миліоні доходів що приймає ся від Карнегієвої міліони на бібліотеки, коли тимчасом сотки тисяч робітників абсздохает з голоду, або як звичайні розбійники, нападает на каси, щоби ратувати жите своїх жінок, своїх дітей і батьків від голодової смерті.

Чому?.. питають нещасний. Чому?.. питають і питали нерасотки, тисячі, миліони... Чому? Бо справедливість і правда зішли до роду здавкової монети, яким великі злочинці в трепеті і страху тримають тих, яких пнуть кров і т. д. Бо „в царів є довгі руки, а улюду — довгі уха...“ Бо колиб інакше було — то на лаві обжалованих сидів би в тім случаю цілком хто инший!...

Харл. Черепак.

ДЛЯ ВДОВИЦІ І СИРІТ ПО БЛ. П. М. КАГАНЦЕВИ:

Оголошено і відіслано уже 147.18 (гляди ч. 17 з 23 цвітіння с. р. стор. 4)

Дальше жертвували:

1) А. Шаронь, Шамонь, Па. 1.00

2) З Тайльор, Па. Відділ Р. Н. Союза ч. 92. 10 дол. По 2 дол.: Ф. Яремко і Ст. Сеньок; по 1 дол.: Евг. Збудовський, Г. Дранута В. Пастух, Ан. Александер; по 50 цнт.: І. Трач, Ф. Чудак, І. Сеньок, Ол. Богачук, І. Мацьків, Л. Сеньок, К. Кравчук, П. Головачук, О. Терплицев, М. Федорів, К. Казимір, Іл. Терплицев, Г. Калина, Г. Семчишин, Ю. Крайківський, Ст. Парубій, Г. Бригадир, Дм. Бойко, Сх. Витраль, К. Артимович, М. Кучинський; по 25 цнт.: М. Антонів, Ю. Федорів.

Разом 16 дол. Сі гроші відіслано до старого краю до редакції „Громадського Голосу“.

Олекса Крайківський.

Разом усього \$205.08.

З того вислано уже попередно \$147.18.

З того вислано уже складку означену під ч. 3. \$16.00.

Остає до висилки \$41.90.

Загальна зібрана сума \$205.08.

М. Драгун, Сх. Михайлишин, І. Отрок, Т. Шумейко, В. Ручинський, Іл. Ручинський, Ан. Францшин, П. Крайківський, Ю. Крайківський, М. Крайківський, М. Самаранда, М. Іванкевич, П. Куйбіда, В. Самардак, В. Гмал, Ат. Федунук, Г. Андрей, М. Терплицев, Л. Доган, Ол. Саверчук, Іл. Шевчук, М. Мандашевський, В. Горошко, Г. Миколайко, М. Валюш, Ст. Валюш, П. Харів, В. Яремко, М. Семчишин, І. Калина, Р. Косів, М. Гайдук, І. Гобаль, Т. Басараб, Г. Шанц, П. Цибук, Ол. Капсеньяк, М. Хміль, М. Гриців, К. Сеньок; по 40 цнт.: Ст. Федоришин; по 20 цнт.: Ст. Плахотка, Френк Крутильковський, К. Федорак; по 15 цнт.: М. Цепан, Т. Драгун, А. Зуба, М. Гриців; по 10 цнт.: А. Гналь, Т. Андрусик, Ол. Чайка.

Разом \$40.90. Збіркою потрудились Ст. Сеньок.

3) З Афендель, Па. Братство св. І. Хрестителя, Відділ 170 Р. Н. С. 5 дол.; Дмитро Муцак 1 дол.; по 50 цнт.: Ю. Басараб, П. Ткачук, Іл. Терплицев, М. Ільчук, М. Яремко, Й. Мельник, Іл. Гуменюк, Й. Грайчук, П. Футерко; по 35 цнт.: Ол. Крайківський; по 25 цнт.: Карпо Марковский, П. Вульський, П. Терплицев, А. Терплицев, А. Вовчовський, Ф. Гуменюк, Гринь Дворняк, Луць Бойко, Ник. Паньків, Ів. Цибук, В. Грещук, Г. Безруцкий, Ф. Ткачук, В. Прокопів, В. Слобода, Ів. Дяків, В. Чимиринський, Гр. Цибук, М. Малішевський, Д. Гургула, Й. Гроняк, П. Калинович, Д. Гриців.

Разом 16 дол. Сі гроші відіслано до старого краю до редакції „Громадського Голосу“.

Олекса Крайківський.

Разом усього \$205.08.

З того вислано уже попередно \$147.18.

З того вислано уже складку означену під ч. 3. \$16.00.

Остає до висилки \$41.90.

Загальна зібрана сума \$205.08.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принадібно та дешево можна купити всякі церковні річі: великі ікони на полотні, хоругви шовкові і прості, убраня напрестольні, підсвічники, площениці, покривала вишивані на столики і на аналогіон, стихарники, ризи і проч.

Пишіть на адресу:

R. N. K.

-24 Box 421, Ambridge, Pa.

Фарми не штабують,

бо люди все потребують їсти.

На фармах люди здоровіші і з житем безпечніші.

Сли маєте заощаджені гроші, купіть собі фарму.

На фармі більше заробите як у фабриці або майнах.

По пару роках можете фарму продати із зиском і поїхати собі до краю.

Маємо на продаж фарми

в 16 стейтах за готівку і на сплату близьше і дальше від залізниць в ціні від 5 до 100 доларів за акер, фарми з будинками і без будинків,

Ціни фарм ростуть скоро і на фармі, яку купите тепер, мусите заробити, если схочете її пізнійше відпродати.

Напишіть:

1. Кілько грошей хочете вложити в фарму?
2. В якій стейті хочете купити фарму?
3. Чи за готівку чи на сплату?
4. Чи з будинками чи без?
5. Як далеко від залізниць хочете мати фарму?
6. Скільки акрів поля має бути в сій фармі?

Ми вам дамо на се докладну відповідь, а тоді можете поїхати і фарму оглянути.

Адресуйте так:

H 82 Jno J. Ardan
339 Second Ave.
New York.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
Стефан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906—1908.
Предсідатель:
Константин Барків,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-предсідатель:
Іван Парилляк, Terryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шаршон,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Головний Лавовський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніа, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенов, Sayre, Pa.
Ф. Поляк, Hazleton, Pa.
Контрольна Комісія.
Д. Левицький, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука,
91 S. Washington Ave. Scrant-
on, Pa.
Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однією рус-
ко народна організація в
Америці.
Принймає членів від 1
року до 40 літ життя.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена кляси „А“
(після смертне) \$1000.00,
„Б“
половину посмертного \$500.00
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.
В разі утрати: а) обох очей
літ або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$300.00.
Смь отець родини в шпиталі
божовільних, Союз платить що
року родині \$150.00.
Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для П. Н. Секретарів
Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
каси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money order-ах
або чеках виписує ся імя
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Даліше так записаний
money order або чек не по-
силає ся до Голов. Касієра,
але враз з виказами до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожде братство
приналежне до „Союза“, по-
винно мати отсі книжки:
1) Книжку членів (Імен-
ов).
2) Книжку Ім'ячаних скла-
док.
3) Книжку Класову і прото-
колів.
На сі книжки повинно кожде
братство заслати 5 доларів до
каси „Союза“.

Посмертні вісти.

Гатала Анна жена Іларія чле-
на Р. Н. Союзу від. 89 Simpson,
Pa. померла 23 апріля б. р.

Дацук Григорій член Р. Н.
Союзу від. 90 Centralia, Pa.,
помер около 20 Фебр. 1908 р.
Причина смерті: покалічений і
знайдений в воді втоплений.
Небіщик походив з Галичини
села Голоскович пов. Броди.

Войтила Михайл член Р. Н.
Союзу від. 32 Trauger, Pa. по-
мер 7 мая б. р. Небіщик похо-
див з Угорщини села Завадка
стол. Списка.

Вічная память.

Ч. 488 КВІТ 800.00
на вісімсот дол. (3906 корон),
котрі п. Дмитро Гурее отримав
яко посмертну заповому по своїм
сині Петрі з Головної Каси
Руского Народного Союзу в А-
мериці.

Баниця 27 цвітня 1908.

Димитрій Гуреш

Свідки:
Стефан Гуреш
Симеон Васюкський

Ч. 555 КВІТ 400.00
на чотириста дол., котрі п. Ge-
орге Мольбе отримав яко по-
смертну заповому по Юлії Кова-
ли з Головної Каси Р. Н. Союзу
в Америці.

13 мая 1908 р.

Григорій Мальбос

Свідки:
Курпіта Григорій
Чіхра Іван

Від місцевого Уряду Р. Н.
Союзу в Америці від. 114.
Стокер Хома прде.
Чіхра Григорій секр.

Ч. 556 КВІТ 400.00
на чотириста дол. котрі п. Гри-
горій Янішевський отримав яко
посмертну заповому по жені
Марії з Головної Каси Р. Н. Союзу
в Америці.

Голок Масс. 13 мая 1908.

Григорій Янішевський

Свідки:
Лука Антонішин
Семеон Довгань
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союзу в Америці від. 52.
Михайло Беля прде.
Г. Янішевський секр.

Ч. 558 КВІТ 400.00
на чотириста дол. котрі п. Йо-
сиф Драган отримав яко по-
смертну заповому по жені Анні
з Головної Каси Р. Н. Союзу
в Америці.

McKees Rocks, Pa. 12 мая 1908

Йосиф Драган

Свідки:
Павло Карнович
Василь Колчак
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союзу в Америці від. 56.
Іван Вархольак прде.
П. Карнович секр.

Ч. 559 КВІТ 100.00
на сто дол. котрі п. Михайло
Тирпак отримав яко надзвичай-
ну заповому по довгий тяжкій
слабости М. Тирпака з Головної
Каси Р. Н. Союзу в Америці.

Trauger, Pa. 13 мая 1908.

Михайл Тирпак

Свідки:
Іван Гарди
Іван Червинка
Від місцевого Уряду Р. Н.
Союзу в Америці від. 32.
Франко Маєрник прде.
Михайл Молчан секр.

Рух

відділах Р. Н. Союзу.

NORTHAMPTON, PA., Бр.
Усп. Пресв. Богородиці, від. 33,
визнає, що всі члени явили ся
на мітинг дня 24. мая, то є в че-
тверту неділю місяця. Вибір де-
легата на конвенцію. Хто не я-
вить ся буде караний після ста-
тутів.

Гавр. Онушак, прде.,
Тарас Кокоцкий, секр.,
Мих. Чепеляк, кас.

PASSAIC, N. J. Бр. сьв. О.
Николая, від. 42 визнає, що всі
члени явили ся на мітинг
дня 24. Мая о першій годині
по пол в гали під цпркою на
3-ій улиці. Буде вибирати ся
делегата на Х. конвенцію Р. Н.
Союзу. Не явивши ся запла-
тити 50 цт. карі.
А. Ющак прде.
К. Петрик кас.
А. Хованець секр.

КЕНОНСБУРГ, ПА. Бр. сьв.
Арх. Михайла, від. 84 подає всім
членам до відомости, що пів-
річний мітинг відбуде ся 14
юнія с. р., на котрім уряд брат-
ства буде здавав справозданє.
Неявивши ся член заплатити
25 ц. карі.

Просимо Петра Яковського,
щоби дав о собі знати.
Іван Федан прд.

Philadelphia, Pa. Сим пові-
домляє ся членів Читальні Т.
Просвіта, що річне засіданє
відбуде ся в неділю 31 мая 1908
о 2 год. по пол. Запрашає ся
всіх Русинів Мкринців, котрі
мали охоту вступити в члени
і котрим лежить на серці спра-
ва народної просвіти. Читаль-
ня існує уже протягом трох
літ за той час придбала багато
цікавих і дуже поучаючих кни-
жок, проте майліпша нагода
тепер вступити в члени, бо уже
є до чого. В Читальні знахо-
дять ся найпоступовіші часо-
писи з Галичини і України, а
крім читаня книжок і газет
можна навчитись найновіших
мело звучних наших Руско У-
країнських пісень. Читальня
устроє концерти та Аматорскі
представлення, а щоби переко-
нати ся що відійности так є,
то прошу прибути в означений
час під число 605 S. 2-nd Str.
3-rd floor. Вкладки місячні ду-
же маленькі а користь велика
для тих, що хочуть бути свід-
домими.

І. Кречковский прд.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукання знакомах, оголо-
шення балів, представлень, хо-
дін і т. п. друкує ся в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроє Бр. сьв. о. Николая в
Оборн, Н. Й. на дохід церкви
Баль відбуде ся на 23-ого мая в
суботу. Початок о 7-ій год. ве-
чер, в гали Ст. Кашака на Wa-
shington Str. №. 135.

Запрашаємо всіх братів Русинів
і сестриць Русинок на сей
Баль. Кожний буде задоволений.
Вступ 25 цт. За забаву і музику
ручить

Комітет Церковний. ...

19-21 М. Полянський.

БАЛЬ, ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
заходом бр. сьв. о. Николая, від.
53 Р. Н. Союзу в Пітсбург, Па.
відбуде ся дня 30-го мая (Deco-
ration Day) в гали „Просвіти“
на 7-ій ул. SS. Pittsburg.

Половина доходу на церкв.
половина для каси братства.

Початок о год. з 30 по пол.

Запрашаємо на сей баль усіх:
як старших так і молодших.

За добру забаву ручить Уряд
братства.

Н. Войтович пр.

М. Дмитрів кас.

19-20 Ю. Березницький секр.

„СТРАЙК“

Тую гарну, руску, 3-актову
штуку зі сьпівами відіграють на
дня 23-ого мая с. р. т. є. в суботу
о годині 7.30 вечером члени мо-
лоденької Читальні в Тайлор,
Па. на гали Otta при Union Str.
напротів руского штору п. С.
Збудовского.

Хто радби почути наш руский
сьпів, та пригадати собі по троха
старокраєві обставини, нехай
прибуде та чемно і весело пере-
веде вечер 23-го Мая 1908.

Комітет.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в Elizabeth, N J
заходом усіх трох Братств: сьв.
Володимира, сьв. о. Николая і
сьв. Михайла відбуде ся на дохід
місцевої церкви дня 30. мая 1908
р. в Decoration Day, в звисній ве-
личезній гали Зінгера (Singer
Hall) при Elizabeth Ave і 4th Str.
Комітет постарав ся о найліп-
шу в Елізабет музику так, що
навіть найвибагливіші гості бу-
дуть заспокоєні. Декорації, у-
слуга, буфет і т. д. знамениті.
Сподіємо ся, що ані оден місцевий
і замісцевий Русин і Русинка
не опустять нагоди забавити
свою душу і тіло так, як того є-
ще нігде і ніколи не мали нагоди
зробити.

Почат. о год. 3-ій по пол.

Комітет: (19-21)

Василь Левчик прд.,

Василь Гриценко секр.

Яцко Радзіняк кас.

СТРАЙК.

Сценічний образ в трох діях,
відіграють члени Читальні
Просв. ім. Тараса Шевченка в
McKees Rocks, Pa., в неділю
24 мая 1908.

ОСОБИ:

Вокован п. А. Гальчан
Решетий п. Пукас
Насія, его дочка п. на М. Кая
Маруся, еї подруга п. на Д. Домна
Мордко арес. п. І. Секула
Іван его слуга п. І. Фал
Семен академик п. Т. Рідон
Василь господар п. А. Гошелек
Бго жена п. на А. Свусяк
Никола парубок п. С. Бодак
Матій п. А. Сумишский
Жандарм п. О. Рейда
Павлух, школяр Бм. Баранск
Юрко І. Скарла

Режисер п. С. С. Йосипів.

Представлення розпочне ся то-
чно о 7½ в Гали парохіяльній,
Ella Str. Всіх околачних руси-
нів запрашає

Комітет.

ВАЖНЕ для ДІВЧАТ.

Хочу женити ся і пошукую
собі товаришки життя. Бесм Ру-
сином з Галичини, літ 28, має-
ток вартости 2.200. Дівчини
глядаю Русинки, чесної, пись-
менної, щоб знала на машині
шити і щоб мала 200 до 300
дол. готівки. Бєди котра з дів-
чат згоджує ся на мое подане
прошу еї повідомити мене ли-
стовно залучаючи свою фото-
графію.

Р. D... N.

P. O. Lethbridge Alta, Can.

„Пролетаріушевист- ніх нрауф лончце сен!“

Під таким заголовком попавсь
мені перед пару днями польський
„афіш“ до рук, в котрім було за-
значено, що „Розвуй“ (місцевий
відділ „П. П. Соціальної“ в Аме-
риці) скликає величезні загальні
збори, на котрих біля поруше-
ня ріжних „пальонцих квестий“
мало вияснити ся робітникам
про значіне робітничого свята
(першого мая кожного року).

Користаючп з нагоди, а що
важнійше, зауваживши на пля-
каті імя звисного мені дра Броні-
слава Кіршберга з Нью Йорку,
котрий уходить за найздібній-
ше до соціалістичного бесідника
по цім: Полякам в Америці, я
придавав їй слід свою нотатку,
і з олівцем в руці всунув ся бо-
дай чи не перший на галю.

Вступ був вільний. А що біля
декламаций і, робітничих сьпе-
вуф“ для зборів мала цілком
безплатно пригравати якась но-
ва польська оркестра, проте й
недिवно, що уже о семій годині
вечером, на досить обширній
Hibernian гали, аж зарілось від
пузатих Голіюцких Мазурів.

Нарешті, точно о осмій, ся
„нова“ польська оркестра була
ладова явитись на гали. Поля-
ки на еї вид заплескали, а орк-
естра настроїла, ну, й „вержнела“
від уха „марселянке“, або рад-
ше сказати, дось подібного до
свої мелодії.

Відтак виступив один „з това-
ржишуф“, вклонивсь присутнім
і став говорити, говорити... Вті-
пці заявив, що він, тов. Грохов-
ський, не буде довго говорити,
понеже сього вечора чуєть ся
троха „зерванім“, а по друге, то
він, тов. Гроховський, не має при-
пущеного на сей вечір рефера-
ту, тільки заангажований др
Кіршбергер, але, він ще не при-
їхав до тепер з Нью Йорку. Пев-
но тому, говорив даліше тов.
Гроховський, що мусів ся мабути
„трен“ десь розбитий... або щось
такого...

Але, щоб шай. „Родаці і ро-
дачки“ не думали, продовжав
дальше Мазур, що „дйабел“ та-
кий страшній як його малюють,
то він представить їм одного ан-
гличкого „товариша“, котрий
вмісто дра Кіршберга вияснить
шан, публіції, що то властиво
значить день першого Мая для
робітників на цілм сьвітї.

Вийшов англичкий „това-
ржиш“, вклонив ся, і зачавши
від „Polian Gentlemen“, зачав
говорити. Але, о скільки голіюцкі
Мазури скористали з орації ан-
гличкого бесідника про значіне
робітничого свята, най уже сам
факт за себе говорить, який ско-
плений на гали, подаю тут в о-
ригіналі.

— „Мондзе праві, псякреф!“
— відозвався один з Мазурів, ко-
трі сиділи в передних лавках.
— „Ба! кеби ксьондз які!“ —
поправив другий.

— „А не вета ви, куме, по яке-
му он праві?“ — запитав знова
один, котрий усій бесіді Америк-
канця прислуховав ся з роззя-
вленою губою.

— „Юсці, зе по француску!
бо те хороби сцилісти, всьістке
страх уцоне!“ — відпавив пев-
ний себе, перший Мазур, ко-
трий в додатку запевняв ще сво-
їх „кумуф“, що він все, а все ро-
зуміє, понеже знає французьку
мову...

Дальше наступила „деклама-
ція“.

Один „з товариши“ висунув-
шись наперед, махнув пару ра-
зів руками, сказав, а радше про-
бурмотів щось про „Вшисткіх
дйаблуф“, панів, поїв, і „цеса-
ржуф“, опісля, пошкробав ся у
потилицю, і декламація скінче-
на!...

Відтак наступив — Польський
робітничий „сьпєф“.

Про польський сьпів волів би я
й не згадувати. Але „Свобода“,
котра приходить тут в кількаде-
сять примірників тижнево радо
читає ся тут не тільки нашими
Рутенцями, але перечитуєть та-
кож важнійші статі з неї й Го-
ліюцким Мазурам, тотеж побою-
єсь, щоб тут замешкалі „браця“
не справили мені порядного
„ляня“... еслиб я прозабуф про
їх сьпів...

Тотез подаю до загального
відома що Голіюцкі „Браця“
сьпівали, але так звучно, що е-
слиб приміром пес був тоді за-
матовсь на галю, то хоть скоро
увійшов, то еще скоршеб був
стулв хвоста від страху під се-
бе, і втікв де за сему гору.

Відтак аж, забрав голос од-
дин з найвизначнійших тут поль-
ських соціалів, котрого аргумен-
таціям хочу й я посвятити по-
важнійших пару стрічок.
„Товарише вшисткіх кра-
йуф лончце сен!“ — зачав го-
ліюцкий Мазур.

„Так, єднайте ся, понеже тільки
через єдність, через злуку у-
сіх робітників на сьвітї, ми „По-
ляци“ зможемо і мусимо виборо-
ти собі „земе ойчистон“.

„Одначе, — говорив даліше
„польський соціал“, щоби сю
сьвяту нашу гадку, скорше мо-
жна ввести в житє, то обовязком
єсть не тільки кожного з нас, але
й усіх робітників на сьвітї, зро-
зуміти уже раз се наше польське
слово „хцєм“... Бо як скоро се
не наступить, так довго усі наші
змагання розбіють ся о „чужди-
нам“ шовінізм, а ми й на дальше
останемоьсь найнещасливішими
людьми, як булисьмо й до тепер“

„Правда, — продовжав даль-
ше Мазур, — ми не можемо го-
ворити, щоб для нашої ідеї не
робилось до тепер уже нічого.
Бо почавши від „огністих муф“
у віденським і пруским парламен-
ті, усюди товариші працюють
для нас. Навіть у самому серці
Росії, як у Петербурзі, Москві,
а навіть аж ген поза Кавказом
— на Чорному Морі у Владивос-
тоці й найблизній Сибєрії!..
„А однак, мимо так енергійної
праці симпатизуючих нашім
справі у цілому сьвітї робіт-
ників, ми, „Поляци“, маємо право
считатись найнещасливішим на-
родом під сонцем, — говорив
дальше Мазур.

„Бо, поминувши уже Моска-
лів і віденський парламент, ко-
трий обмежує нас у наших пра-
вах (!?) пруско-бісмарківська га-
ката в своїм шовінізмі посува-
єть ся уже аж так далеко, що
сягнула уже по се, що нам, По-
лякам, було найдорожшого, бо
не тільки що не узнає нашої кра-
сної, польської мови у пруских
школах, але в додатку, саломіць
видирає нам нашу прадідну зе-
млю.

„І если так дальше піде, то не-
хай цілий сьвіт не бере нам,
Полякам, сього за злочин если
ми огрічені подібним знасилу-
ванем у білий день, відповімо те-
рором на терор...“

Чуєш, ти руский робітнику?
Не тільки усі промови у віден-
ським і берлінським парламєті у-
сіх опозиційних послів, але на-
віть в Петербурзі, в Москві, на
Кавказі (себто у Владивостоці),
славні подвиги на кораблі „По-
темкин“ — нашого Матюшенка,
словом усе, що не робилоб ся, і
не робить ся для угнетених на-
родних мас, се все, що робилось
і робить ся сьвідомими одиниця-
ми на цілому Божому сьвітї, то
робить ся виключно, лише для
Поляків і їхніх шовіністичних
теорій!...

Таке виходить з мови сього бе-
сідника.

Вивлачене Поляків з їх пра-
дідної землі прускою гакатою,
є в дійсности політичним злочи-
ном, але як мінімальними суть у-
сі дотеперішні кривди польского
народу в порівняню з відвічною
політичною і економічною нево-
лею нашого руского народа. І то
завдяки лишень лядькому шові-
нізмови.

Порівняйте лишень панське
Ляхи усі наші кривди з вашни-
ми! Порівняйте лишень се без-
настанне ваше ігнорованє на-
ших найсьвятійших народних
прав! Се безнастанне плігавле-
нє вашими лядькими гакатиста-
ми, як Сенкевичом, Бартошев-
ським і т. д. нашої історії, мину-
шини, традицій, нашої мови...
А відвічна неволя, завдяки мн-
мій „обронє стану посяданя“
шляхти на нашій, корінній, пра-
дідній землі, утиск наших хлібо-
робів, тих справдішних аграр-
них, шляхоцких невільників, по-
гляньте на се а збілієте усі, як
ніч перед сходом сонця... Сьвіт
цивілізований, після ваших ар-
гументацій „не повинє брати
вам сього за злочин, если ви, о-
гірчені відвічною кривдою свого
народу, терором на терор зачне-
те відповідати!...

Сли так, то як ви, і ваша ляд-
ка буржуазія, прийняли послід-
ний вчинок Січинського? Він
мимо молодого віку, зрозумів у-
же цілу огиду вашої олігархії в
Галичині, й трунений до най-
глубших тайників своєї молодой
душі відповів рівнож „терро-
ром на відвічний тер-
ро р“.

І чи знайшовсь у вас, Ляхи
хоть слівце співзвуча для молодо-
го життя, котре кинув вам під но-
ги Січинський?

А може „то цо іннего“?

Ігноруйте лишень так дальше
панове Ляхи і лядьке усім циві-
лізації в очі. Сьвіт скорше вля-
не в нашу справу і тоді пока-
жеть ся по чийй стороні шові-
нізм, а по чийй розпука і неволя!
Михайло Беля.

Слівце до Русинів в Крос Форк, Па.

В перших днях, мая с. р. було мені приємно навідати ся до Вас, панове земляки в Крос Форк, Па. А просили Ви мене на се, щоб мати спомогу сповити свій великодний обов'язок, се б то щоб Ви могли очистити свої душі з гріховних брудів тай начати з Христовим воскресенем „ходити во обновленіє життя“.

Вражине, яке я виніс з Вашої місцевості, є дуже миле Ви стоїте кріпко при своїй батьківській вірі, хоч не бракувало песторок

них з'усиль, щоб накинати Вам чужих богів; Ви не цураєтеся своєї народности, лиш вважаєте себе свідками Русинами Українцями; Ви не дробитесь на партії, а держитеся разом і загалом беручи, ведетеся чесно, по християнськи. Правда, Ви не маєте у себе церкви, бо й не можете мати, так як є вас надто обмаль а й Ваша місцевість не має будучности. Но з другого боку, хто знає, чи не ліпше Вам з тим, що церкви між Вами нема, бо не маючи церкви, не маєте клопотів, гніву і сварки між собою ані не знаєте, що се за порода американський хрунь, перевертень, Юда, бо (скажу Вам на вухо) всяка така погань між нашим народом в Америці виродила ся найбільше як раз через церкву... Як там в прочім воно не є, а Ви панове Русини в Крос Форк, Па. заслугоєте на се, щоб за Ваше привязане і непохитність у своїм прилюдно висказати Вам признане і піднести Вам на славу. Важатиме лише, щоб Ви кріпили ся і держалися так красно і на даліше. — Зокрема же висказую свою подяку п. п. Іванови Феодорови, Сидорови Мадкову, Дмитрову Гриценку і Федорови Суді за сю щирість і сердечність, з якою вони мене приймали. — Христос воскрес!

Ramey, Pa May 7 1098.

о. П. Полятишин.

ДОПИСИ.

З Оліфанту, Па.

Знаючи о тім, що орган нашої партії „Правда“, не помістив би моїх уваг на своїх шпальтах, удаюся з просьбою о ласкаве поміщенє моєї дописи в найбільшій числі „Свободи“.

„Не мала баба клопоту, тай купила собі пороса“ — говорять люди. Таке сталося і з нашими людьми, належачим до партії „істиннохрунівської“ чи там партії татунця Обухевича. Довгий час ми спокійно рили під всім, на що нам вказав татунцьо, та ніхто не перешкадав нам в тім; аж вабалося нам клопоту, тай спровадили собі в Галичці писак Сурмача, роблячи его редактором „Правди“.

Спровожуючи его гадалися, що він в такій са-

мої породі сотворив як і ми, але в короткім часі переконалися, що завелисьмо ся. У него інстинкт потягу до корита наповненого брагою більше розвинений ніж у нас, та що може іти на перегони з найбільшим мотимордою, будучи певним, що завжди вийде витязем. Люди говорять, що то окая нової породи хрунів, котру виховав польско-галицький рад. Со-терпенніє в хлєптаню браги осягнув він по Галичині а властиво по Лемківщині в часі агітації за Станіньським.

Хотай він в Оліфанті короткий час, але много клопоту наробив оліфантським готельникам. Від часу его приїзду почали в Оліфанті по готелях дуже скоро випорожнюватися фляшки, а пивниці наповнюватися порожніми кеками. Готельники, затираючи руки, тіпились тим, але в недовзі і страх їх напав, бо оліфантські бровари не можуть достарчити так великої кількості пива та віски, а спроваджати з інших місць не вигідно їм. Почали дивуватись, хто таку велику кількість пива та віски проглатує і по довгих пошукуваннях дійшли, дослідивши, що таким спеціалістом не є хто інший, лишень ново-прибувший рвдактор від „Правди“ Цуцук, чи Сурмач, чи Бог там знає, як его звуть. От, справдішній сурмач. Трубить він не на сурму, але на шклянку та келишок. Однак лихо его бери, нехай би трубив собі, та закропив свою душу, то межеб від американської віски пішов скорше до неба по тій дорозі, яку він вказує людям та на котрій є дорожесказом екс-редактор „побожний Фекула“.

Але тут инше лихо, котре він сіє між людьми, маючи різні клевети в заціфаних „Правді“, та до сего еще долучає свої власні портрети, як він виглядає, коли сидить в фляшцію та келишком у Митренка. Що за лихо, послухайте люди. Сім літ тому буде, як ми удостоїлись такої чести, що отрималисьмо від о. Макара так хорошу назву „хрунь“. Ми приймали сю назву з чистотою совістю, радісно, бо она як раз лицько нам, та з сїєї назви пробиваєсь наша душа. То наша слава і ми всі тим гордимось вже через сім літ. Она стала нашою питомою, наша власна з крові та кости.

Аж тут приходить якийсь грівор Цуцук та хоче нам сю назву відняти. Хиба не знає, що то все одно, як би хотів нам серце, душу вирвати. Кричить радикали, хруні, так як би ми мали що спільного з радикалами від старої церкви. Може тому хто не повірить, то нехай спитаєсь першої ліпшої дитини в Оліфанті, без різниці, чи она руська чи англійська, а она ему скаже, що хрунь то той, хто належить до церкви татунця Обухевича.

На що було его спровадити до Америки — Бог святий знає! Чи ми не мали своїх американських смаровозів, стихотворців, істориків (як: Фекула, Борух, Мурдза і днші) котрі поклали немалі заслуги коло розвитку хрунівства. А тепер за їх заслуги відганяють їх в д корита? Та то чиста несправедливість!... По що сипати на одного таку суму велику, яку платять редактори теперішньому, коли за сі гроші можна двоє утримати, та они зужилиб сі гроші на щось користного; а не так як Мг. Цуцук, котрий все заносить до готелів і то еще радикальним.

Всему тому винен ніхто інший, як наш „Всечестнійший о. Обухевич, котрий страха ради єпископа відсунув ся від редакторства а передав Цуцикови. Тепер він сам наживав пятами на Америку та поїхав в Галилею, а нам, его хрунівському стаду приїде не одну неприємність витерпіти від его престолонаслідника.

На сей раз вистарчить то, щоби представити моїм одномишленникам, яка небезпека грозить нашій хрунівській партії. На другий раз, коли редакція „Свободи“ буде ласкава і дозволить місця, то напишу про се більше, а також скажу дещо про нашого собрата о. Обухевича зі Simpson, Pa. та про его заходи, щоби переіменити нашу твердоруську віру на царославну.

З почитенієм

Ваш Гаврило.

З Клівленд, О.

Подвизання встоялих чорносо-ненців і кнутопоклонників Російського царослав'я в Клівленд, Огайо. Пару затуманених клівлендських москвофілів, одобрених Джерзі-сітським Гладиковим „псу-вачом“, видячи, що туй, туй, приходить їх кирич конець, бо всі чесні люди від них утікають, а вертають назад до своєї церкви і віри, аби запобігти тому лиху і угроруський нарід тримати в темноті взялись ось на такі штучки:

На чолі стоїть царославний батюшка, Капанадзе, і один прихвостень і кнутопоклонник російського царства бородач А. Русиник. Они спровадили собі якогось мадярського вигнанця ім. Дуду, котрий, як чую, учив ся в мадярщині на плебана — при тім всі кути повитирав там, та утік до Америки за якийсь переступства. Его сими часами має царославний Платон викорити на Російсько царославного батюшку; той Дуда володіє словацьким язиком, та аби міг угроруський нарід баламутити і тягнути до царослав'я, мають лишити его в клівлендським царославним батні, а батюшка Капанадзе деє має перенестись на друге російське царство.

От, і такими то штучками, та махінаціями російське царослав'я ширять, на-

Перший Великий Вечерок в Джерзі Сіті, Н. Дж.

відбуде ся заходами

АМАТОРСКОГО ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА І ХОРУ

в Неділю дня 24-го Мая 1908 р.

в Гали Церковній, ріг улиці Sussex і Green в JERSEY CITY, N. J.

ПРОГРАМА ВЕЧЕРНА:

1. а) „Летів орел“ } відспівав місцевий хор.
- б) „Козаченьку куди йдеш“ }
2. Деклямація: „Тополь“, п-на М. Бабяк.
3. „Рікою на водах“, терпет сольо, відспівують п-ні: В. Гела, А. Лавовська і М. Бабяк.
4. Марш Соколів — хор мужеський.
5. Промова привітна — о. А. Улицкий.

6.

„СТРАЙН“

сценічний образ в 3-х діях з життя хліборобів в Галичині о. Н. Струтинського.

ОСОБИ:

Володимир Підскакевич	п. Т. Яворський
Решетий	п. К. Кирчів
Настуня, его дочка	п. Анаст. Юшак
Маруся, подруга Насті	п. П. Костенка
Іван, жидівський попихач	п. Д. Санонкий
Семен, академик	п. П. Маційовський
Василь, молод. господар	п. Л. Павелчак
Василиха, его жена	п. А. Лавовська
Никола, молод. парубок	п. М. Келичава
Матій,	п. Т. Пацала
Мордко, арендар	п. Т. Лавовський
Павлуно, школяр	В. Сандович
Юрко,	С. Медвідь
Жандарм	п. С. Ядловський

7. „Молитва“ — відспівують школярі (між 1-им а 2-им актом).

8. „І старому прийдеть ся школа“, деклямація — (між 2-им а 3-им актом) М. Микитишин.

Режисер і управитель хору п. А. ГЕЛА.

✱ ПОЧАТОК точно о годині 7-ій Вечером. ✱

Чистий дохід призначений на руску гр. кат. Церков сьв. Ан. Петра і Павла.

Ціни місць: Перші ряди по 35 цнт. Дальші місця по 25 цнт.

О численну участь уклінно просять ся всі місцеві і сусідні Русини і Русинки

ХОМІТЕТ.

ші непрошені опікуни! Т-е пер той бородачій Русиник апостол царослав'я ходить помежи угроруський нарід, особливо по Угрових кмотрах, з „посувачом“, мов з посланієм Платоновим, вихвалює царослав'я і ново воцарившого ся батюшку з Прішєва і гадає, що бодай тим потрафить перетягнути пару людей до свого багна. Джана У. грина, коршмара з Номе-stead, страх вихвалює за его підлу роботу. А кого, як кого? А Мг. Жатковича хвалить до небес за тое, го той Жаткович єсть Ре-актором Ам. Руск. „Віс-ника“ органу гр. кат. Організації „Соединенія“ і так паплюжить в тім гр. кат. органі нашу гр. кат. віру і нашого Єпископа.

Розумієсь, що мають они того Жатковича і за що хвалити і величати. А чия то мало людей той Жаткович звів з правої дороги своїми статями, котрі він писав через цілий рік, а котрі ворожо відносились до нашої гр. кат. віри і народности? Тож нема чого дивуватись, що Жатковича хвалять царославні кнутопоклонники, бо они знають, що той Жаткович багато, а багато, причинив ся до розширення царослав'я. Они би раді були аби ще той Жаткович лишив ся при редакторстві „Вісника“ бо тогди би настали буїні жнива для царослав'я.

Царославні ликуючи з ба-бранини Жатковичової в „Віснику“ і бачучи що той Жаткович нападає в кожнім числі на нашого Єпископа, на чесних угроруських св'ященників они дістали більші роги і нуж-до свої підлої роботи бра-тись. Адже не диво, що і в Клівленді виступив сьмі-ло апостол царослав'я, ко-трий агітує при бирах за своєю вірою.

Мисайло Бабій.

Книжки

які можна дістати в склад книжок „Свободи“:

Америка15 ц.
Ангил та пустельник і т. і.15 ц.
Біблія велика2 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся15 ц.
В Старім і Новім краю25 ц.
Гріхи мільонерів і т. п. С.7.15 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці15 ц.
Дещо про зв'язи30 ц.
Дві левади і т. п. С.15 ц.
Дорога любови, то Божа до-рога. С.15 ц.
Драгоманів25 ц.
Емігрант15 ц.
Жовнір10 ц.
Журавлі10 ц.
Жите Ісуса Христа1.50 дол.
Жите зарібки, організації і т. п. в С. О. д. жав.15 ц.
Земельне питан15 ц.
Зуб за зуб10 ц.
Казки про Жидів15 ц.
Історія Руси з образками10 ц.
Капітал і праця15 ц.
Книжка Рахункова50 ц.
Казки про Жидів15 ц.
Марія10 ц.
Многострадалий народ, о-гляд історії українського народу20 ц.
Навернений Грішник20 ц.
Народний рух австро-угор-ських Русинів15 ц.
Новий Завіт2 дол.
Образки і загадки10 ц.
Оповідання15 ц.
Оповід. про заздрих богів10 ц.
Про відступників від рос. православ'я10 ц.
Про нутро землі25 ц.
Підземні скарби25 ц.
Покуса10 ц.
Псалтир1 дол.
Релігійні віровання старинних народів20 ц.
Розмова Поляка з Русиним10 ц.
Смерть10 ц.
Стародавні казки та оповіда-ня15 ц.
Степові люде15 ц.
Страйк20 ц.
Стріляй на смерть, робітнича драма15 ц.
Товариска ворожка15 ц.
Унія в Америці20 ц.
Хто з чого живе15 ц.
Які то є люди на землі, з 20 образками50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати15 ц.
Через кордон15 ц.
Якої нам треба науки5 ц.
Руско-англійський тлумач60 ц.
Польско-англійський тлумач60 ц.
Коляди15 ц.
Молитвенники в красній оправі
Бог Надежда моя2.50 дол.
Хліб Душі2.50 „
Druh Duszi1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.)75 ц.
Молитвенник малий1.50 дол.
Вінець1.50 „
Зборник2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторські цер-ковні10 ц.
Книжочки Братські10 ц.
Метрики хрещення3 ц.
Метрики шлюбні3 ц.
Метрики смерті3 ц.
Помяник померших душ10 ц.

Пішіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York,

N 83 N. Y.

Байсиклі. Если хочете добрый и сильный байсикль за умеренную цену, то купите у нас. Мы имеем на складе новейшую складную модель в 1908 р. и гарантируем, что все байсикли суть выдержали до настоящего времени. У нас есть также головной склад годящихся, брандированных, музыкальных инструментов, револьверов, стрелб. орудий и т. д. по новейшим ценам. J. M. ERIKSEN & CO. Dept. 57, 237 5th Ave. CHICAGO, ILL.

Контора виміни грошей і Агенція Корабельна
R. Publishing and Exchange Co.
184 Hudson Str., New York

В загальнім інтересі

прошу вас списати мені чим скорше імена і докладні адреси всіх готельників, сторників тих, що посилають гроші до краю та продають шифкарти на вашім плейзі а котрі роблять з нашими людьми бизнес.

Напишіть також якої они народности. Спис такий засилайте на адресу
Лно J. Ardan, 339 Second Ave. New York, N. Y.
Сподіють що жаден свідомий Русин не забуде се зробити.

З поважанем — Іван Ардан.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли
Папері листові
окрашені гарними вінетами і пор-
третами наших руских генів —
Шевченко, Драгоманів, Франко,
Лисенко і Богдан Хмельницький.
Продає друкарня „Свободи“ по
ціні 50 цт. за 25 штук. Адрес:
„СВОБОДА“
184 Hudson St., New York, N. Y.

Важна справа.

Звертаюсь отсім не до байдуз-
них а до вас охочих до праці, мо-
лодик Русинів і Руснок, котрі
вже в Америці по кілька років
і вміють англійську мову.

Спішіть, будьте добрі, всі т
найважливіші слова і вирази ан-
глійські, які кожний гринор або
гринорка мусять навчитись, аби
робити ту роботу яку Ви робите.
Кожде англійське слово треба по-
яснити на руске.

Не трайте часу а списуйте ті
слова і присилайте до мене сей-
час.

Хто се зробить дістане в своїм
часі в дарунок гарну і пожиточ-
ну книжочку.

З поважанем

John J. Ardan,
c/o Mr. Bourret,
339 Second Ave.,
New York, N. Y.

Українське Видавництво „Ранок“ в київ.

Вийшли з друку книжки:

Драгоманов М.: „Старі хартії
вільності“ 40 коп., „Рай і по-
ступ“ 40 коп., „Заздрі боги“ 10
коп., „Швейцарська спілка“ 10
коп., „Про волю віри“ 10 коп.,
„Свателська віра в старій Англії“
5 коп., „Црство Боже внутри
вас“ Л. Толстого 10 коп. — Сте-
ценко К.: „Ще не змерла Украї-
на!“ слова П. Чубинського, на-
родне видання (ноти) 15 коп.,
„Прометей“ слова Ол. Ковален-
ка (ноти) 45 коп. — Піменов:
„Цілість держави і автономія“,
перекл. Ол. Коваленка 3 коп. —
Коваленко Олекса: „Горбоко-
ник“ казка віршами 20 коп. —
Лозинський М.: „Польський і
руський революційний рух і У-
країна“, І. частина 35 коп. —
„Розвага“ український деклама-
тор Артистичний збірник поез-
ій, оповдань, жартів, сатир і гу-
моресок для читання і декламу-
вання на сцені, вечірниць, лі-
тер. збірок, драмат. школ. і ин.
Уложив Олекса Коваленко, том
I, друге видання, до 600 стор.
гарного друку з 62 портретами
поетів письменників і артистів,
з малюнками і вінетками. Ціна 1
карб. 25 коп., в артистичній о-
праві і карб. 75 коп. — Теж Том
II, в якому надруковані твори,
що не увійшли в перший том, з
50 портретами до 500 стр. Ціна
1 карб. в оправі і карб. 50 коп.
Адреса: Українське видавниц-
тво „Ранок“, Київ, Іванівська 75.
Олекси Коваленкові. — Росія.
(19-22)

Одинокий руский адвокат і нотар

на цілу Америку

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА

Консультативний комісар.

Подає юридичні справи в Галичній

Процесу судової і гражданської. Підбере

справу від дозволів. Справи військові

Споряджує контракти, повномочія і всі

важливі документи. Перепродажує істабу-

ляції і всі власні гіпотечні. 2-

3 N. Main St. WILKES-BARRE, PA.

Адрес поштою: JULIAN CZUPKA, ILL. D.

P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Frank Posluszny

Готельник

Найліпші тутешні і

імпортвані напитки.

Пиво довозить до до-

му, не треба носити на

плечах.

Телефони:

Bell 39—J Hemlock

P. & A. 41 South

1109 Carson St.

PITTSBURG, PA.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Звертаємо увагу усіх Ви. Родимців
що одиниці управління до пересилки
грошей на стейт Коннектикот в
ГАВРИІЛ ДЗЯДИН.

130 Main Str., Derby, Conn.

Цей є нотарем публичним і має ка-
жко в стейті в сумі 10.000 доларів.

У який справі удавайте ся лиш до
„ет“ Він виробляє повновласти,
контракти купна і продажні і т. д. По-
дає юридичні справи військові як увільне-
ня від асентурунку, контролю, виправ
і т. п. Продає шифкарти на всі лінії
корабельні. Міння і пересилає гроші
до всіх країв.

Тому, Родимці, проч а чужими а
удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,

130 Main Str., Derby, Conn

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка \$700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, про-
дає шифкарти, виробляє контракти, по-
дає юридичні справи військові, а від вложе-
них грошей платить 4 процент.

Банк сей затверджений говернером
стейту.

Розмовляється в нім по руски.

30 per 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

**\$3.50. Рідка спосіб-
ність! Ми закупили**
за годинку цілий фа-
бричний запас сях го-
динок за дуже низьку
ціну. Ці годинки були
продавані по 15.00 дол.
однак ми тепер продамо
їх по 3.50 дол. Мають
на 20 літ тривалу поволучувану коверту.
Годинки сучасні або дамські, гва-
рантовані на 20 літ і висаджані цін-
ними камінцями. Показують час як най-
докладніше і тому сучасні усім
тим людям, котрі працюють прим. при
заводських. Таку годинку вислаємо за
одержанем 3.50 дол. або пославимо через
експрес на С. O. D. 3.50 дол. і оплата
експресу; уповажняє кожного до ви-
ключної власності годинки. Оглянути
їх можна ще перед відплатою. ДАРОМ
гарний поволучуваний годинник в бре-
льокі до кожної годинки. Пішіть до-
кладний адрес: R. A. FRETHER & Co. 32
Dearborn Str. Chicago, Ill. (9—21)

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хре-
сти, пам'ятники.

Rt. Райн і Марнет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА. 42

ДОНТОР ШТАЙН.

Груді: від 8 до 10 ранку, 1 до 3 по обіді.
7 до 9 вечір.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 42

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої
пополуд. В неділі від 10-ої год. рано
до 12 полуд.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

Всі роботи ГАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

HOWARD ALBERT.

Антикар.

Продає всілякі ліки по найни-
щих цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА. 42

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК

в Шенандорі, Па.

Капітал \$100.000.00

Надвишка 150.000.00

Нерозділені зиски 22.437.34

Депозити около 1.000.000.00

Банк сей має найбільшу надвишку
зі всіх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав переходує
в їх свої гроші.

Банк отворений від 9 рано до 3-ої
пополудни.

Принимав вклада від долара по-
чашим.

Хто хоче, аби его гроші приносили
процент, нехай їх вложать до
Першого Народного Банку
в Шенандоа, Па.

УЖИВАЮЧИ ТЮТЮН.

Золота годинка і ланцюжок, гва-
нтований на 20 літ, вартості 23 доларів.
Таку годинку дамо кождому, хто помо-
же нам розповсюджувати наш найліп-
шої якості тютюну. Ви можете легко
розпродати тютюну за 6 доларів між
ваших приятелів і за те дістанете да-
ром сню гарну годинку.

Подайте нам свою виправну адресу.
EUROPEAN TOBACCO CO.
33 Leonard Str., Dep. 51, New York, NY.

РУСИНИ! Ся хочете дістати до- бру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як на- маньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.
Telephone Calls Office 52—2.
„ „ House 18—2.

А подякуєте і пізнаєте
чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00. Надвишка

нерозділені зиски \$93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк

Скулкил Кавіті.

Проводить загальний банківий

бізнес. Видає міжнародні мовні

ордери, драфти і пересилає гро-
ші до всіх частин світа Позичає

гроші на реальності. Депозити

его банку подвоїлись протягом

остідних 5 літ і виносять тепер

около \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірм:

Smith Nachod & Kuhne, New

York, N. Y.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки,
цигари і папіроси. Має таном
добре заряджену гротерію.

СПРОБУЙТЕ!

Mahoney Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,

Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:

від 8 ої до 10-ої год. рано.

від 2 ої до 4-ої попол.,

від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B

UNION

Ticket Agency

ПРОДАЖА ШИФКАРТ

203. Lackawana Ave.

SCRANTON, PA.

Найліпше місце, де можна купити ші-

фкарти до старого краю, як також пере-

слати гроші до Галичини, Угорщини,

Росії і других країв по таній ціні.

Даємо також позички на

моргч. 42

Dr. Teofil A. Starzynski

ПІНАР.

Лічить всілякі хвороби, жіночі,
суческі і діточі — совістно.

Вилічене, если можливо, гва-
рантує.

Години урядові:

від 8 до 10 рано,

від 12 до 3 пополудни,

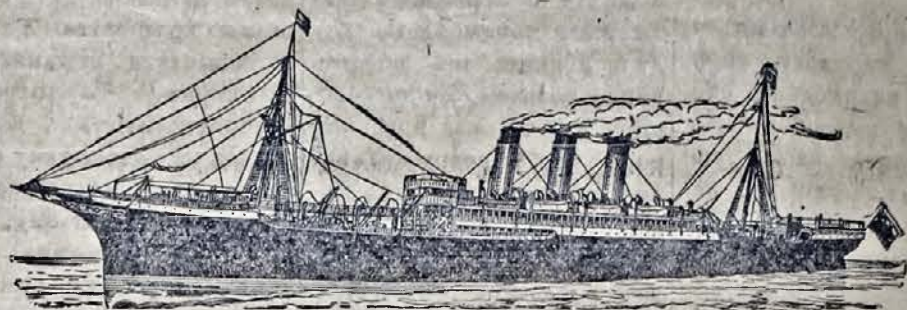
від 7 до 9 вечер.

15th Str. S. S.

PITTSBURG, PA.

Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

Зайннорпорована в Стейті Нью Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Ся Нонтора залагоджує спідуючі справи:

1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтаніших
і як найшорше.

2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю
до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.

3) Виробляє повновласти, контракти купна і продажні заосмотрені підписом
консуля; перепродажує процеси спадкові, істабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі
перепродажує всілякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при допомозі звисних старо-
краєвих нотарів і адвокатів.

4) Полагає справи військові, як: увільнене від асентурунку, військовій кон-
тролі, увільнене від виправ і т. п.

5) Вираляє нашіпорти для ситизенів виїзджуючих до краю.

6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, навиплачени
пейди і в других правних американських справах.

7) Міння гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжу-
чого курсу.

Крім сего Дирекція готова служити порадою і інформаціями також в других
справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознайомлені з містом.
Вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

З поважанем

Дирекція:

Г. Дзядицьк предс., А. Савка місто-предс.,

Х. Кирчів кас., С. Ядловський секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.

184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULZ.

Кваліфікований і будівничий.

Всі роботи залагоджує сей час
і точно, як також подає ціни на
всілякого рода роботи. 36

Адрес:

Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шапки, відзнаки,
хоругви, уніформи.

Р. Н. MORGAN

13 N. MAIN ST.

SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS

NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів мільона
доларів.

Се є NATIONAL BANK зар-
терований Урядом Злучених
Держав і під безпосередню кон-
тролем тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенан-
доа, Па. що має свій власний
будинок, в яким містять ся пошта.

Вкладайте гроші до того Бан-
ку а дістанете від них процент.
Банк сей вчпладає що року
тисячі доларів проценту своїм
костумерам, котрі мають в нім
свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank

на розі улиць Мейн і Лойд,

Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПІВНО НА КРАЄВИЙ СПО-
СІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по- Голова від него
коштує сего пива, ніколи не болить,
то иншого вже не боєсть здорове і
буде пива. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, БО ДОВРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.

NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ

РУСКИЙ АДВОКАТ

404 GRAND St. NEW YORK.

Coffee Quality

Запах і сатисфакція уживання дорогої кави
може бути осигнена також при уживанню
таншої кави, если додамо до неї

Правдивої Франкової домішки

Она робить добру каву таншою, а тану каву лучшою. Она не
лиш поліпшує запах і смак кави, але також усуває всякі єї алі на-
слідки і робить єї добрим напитком для кожного.

Она була уживана більше як 25 літ європей-
скими кукарами; тепер можна єї набути і тут і она
набирає щораз до більшої популярності.

Если не уживались єї ще, то запийте свого
гросерника про неї. — Млянов кавовий на кожнім
пакунку єсть нашим знаком охоронним. Если діста-
нете єї, то будите певні, що дістаєте правду.

HEINRICH FRANK SOEHNE & CO
Американська філія: FLUSHING, N. Y.